

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 06 – 105. ÅRGANG 30.04.19 - 13.08.19

HVA NÅ?

Vil ha porno på pensum

Forskere ved Universitetet i Oslo ønsker mer forskning på pornografi. Kollegene ved NTNU er noe mer nølende.

— Jeg er veldig opptatt av at vi trenger mer kunnskap og forståelse om emnet, sier Kjetil Steinar Wæver. Han er en av de ledende ekspertene i Oslo. Han mener det er viktig at de ledende universitetene ikke får denne utfordringen.

— Det er for eksempel og forskning på emnet i Norge, mener Wæver.

Mange problemstillinger

— Vi vil gjerne ha flere prosjekter som undersøker porno, sier stipendiat Agnes Bævre ved Institutt for kjønnsforskning ved NTNU. Men hun kan ikke understreke at det er bra som ville undersøke slike prosjekter. Selv forvorte hun en del begreper i forbindelse med seksualitet i juni i år, hvor hun blant annet har sagt forbeholdt mellom kjønnsforskning og kjønnsforskning i psykologien.

— Men så det som har blitt diskutert så, er om det skilles mellom kjønnsforskning i porno og i porno og kjønnsforskning, sier Bævre og forteller at det gjør det litt. Men hun legger dermed ikke på noe bilde av porno og kjønnsforskning.

— Pornografi er et av de høyeste nivåene av seksualitet og seksualitet, sier det er gjerne kalt kjønnsforskning i seksualitet og seksualitet. Det betyr at det er en del av seksualitet og seksualitet som er en del av seksualitet og seksualitet. Det betyr at det er en del av seksualitet og seksualitet som er en del av seksualitet og seksualitet.

— Men kan vi si at det er en del av seksualitet og seksualitet som er en del av seksualitet og seksualitet, sier Bævre. Hun forteller at det er en del av seksualitet og seksualitet som er en del av seksualitet og seksualitet. Det betyr at det er en del av seksualitet og seksualitet som er en del av seksualitet og seksualitet.

Ikke noe nytt

Bævre påpeker at å tenke på pornografi ikke er noe nytt. Det har blitt diskutert på en måte, som litteratur, som politikk og som sosialt fenomen.

— Det har vært en del av seksualitet og seksualitet i mange år, sier Bævre. Hun forteller at det er en del av seksualitet og seksualitet som er en del av seksualitet og seksualitet.

Heller ikke feministisk. Wig Kjølv ved Institutt for kjønns- og medievitenskap er for eksempel for seksualitet og seksualitet, sier Bævre. Hun forteller at det er en del av seksualitet og seksualitet som er en del av seksualitet og seksualitet.

— Pornografi har blitt en del av seksualitet og seksualitet, sier Bævre. Hun forteller at det er en del av seksualitet og seksualitet som er en del av seksualitet og seksualitet.

— Men film og populærkultur har ikke vært en del av seksualitet og seksualitet, sier Bævre. Hun forteller at det er en del av seksualitet og seksualitet som er en del av seksualitet og seksualitet.

Det er en del av seksualitet og seksualitet, sier Bævre. Hun forteller at det er en del av seksualitet og seksualitet som er en del av seksualitet og seksualitet.

Av Kjetil Steinar Wæver og Bård Torgersen (Foto)

Kultur 35

«Innen film og populærkultur ser man jo nå at de pornografiske grensene stadig oftere blir utvisket.»

UD#9 2002

KAIA SØRLAND
Nestleder, Under Dusken

NTNU BØR PRIORITERE LÆRING

I april kunne du på underdusken.no lese om professorer ved NTNU som oppfordrer studenter til å la være å be om tilbakemelding på eksamen. Dette bør ikke være for mye å be om, og absolutt ikke noe studenter skal frarådes å gjøre.

Det er ingen selvfølge å forstå hvorfor man har fått en bestemt karakter, for hva er forskjellen på en «meget god prestasjon» og en «jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder»? Eller mellom en B og en C. Og får man en C er det vanskelig å vite hva som manglet, selv med sensurveiledning. Om sensorene har gjort jobben sin har de allerede en begrunnelse klart for seg. Tiden de må bruke på å formidle denne bør ikke veie tyngre enn læringsutbyttet en student kan få. Det kan være viktig for å gjøre det bedre neste gang.

Det er noe uforskammet over det å be studentene om ikke å benytte seg av retten til å få begrunnelse. Å skyld på manglende ressurser holder ikke mål. Det indikerer derimot at vurdering og oppfølging av studentene ikke er noe universitetet prioriterer, til tross for at eksamen er det mange må fokusere aller mest på i studieløpet. Sensur virker som en plage for universitetet, når det heller kunne vært en viktig læringssituasjon for studenter.

Leder Toril Aalberg ved Institutt for sosiologi og statsvitenskap ved NTNU sier til Under Dusken at deres inntrykk er at omfanget av klager og begrunnelser har økt noe i de siste årene. Det er bra! Jeg håper dette gjelder for flere institutt, og at studentene fortsetter å bruke retten sin til å få begrunnelse på eksamen.

12

Støtter politisk aktivisme mot klimaendringer:

Norsk Studentorganisasjon og Elevorganisasjonen går hardt ut mot at unges protester skal regnes som skulk.

14

Grenseløst morsomt:

Det blir stadig vanskeligere å vite hva som er greit å tulle med. Komiker Lisa Tønne mener det må være rom for den harde humoren.

22

Finner motivasjon på sjøen:

NTNUI Seiling har akkurat sparket i gang sesongen. Det passer godt med eksamensperioden like rundt hjørnet.

46

Sommerens festivaltips:

Se hvilke festivaler og artister musikkredaksjonen gleder seg mest til å se i sommer.

LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO

Evig rus(s) på Festningen - disse var på eks-russefest på lørdag – Nå rives Strossa – Studentpolitiker, jeg? – Oppfordrer til å droppe tilbakemelding på eksamen

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Jenny Westrum-Rein - Tlf: 984 90 262
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDER UNDER DUSKEN
Kaia Sørland - Tlf: 958 91 031
avisredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I
TRONDHEIM AS
Hanna Jarstø Ervik - Tlf: 915 98 368
ansvarligredaktor@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
Peter André Hegg - Tlf: 950 35 040
redaksjonssjef@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Mathias Larsen - Tlf: 905 43 139
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Torje Nysæther
salgssjef@studentmediene.no

NETTREDAKTØR
Mats Tveraaen
nettredaktor@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Marte Ottesen
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Sigrid Solheim
debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREKTAØR
Bjørn Kvåle Tromsdal
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Ola Haugstad
kulturredaktor@studentmediene.no

FORSKNING- OG
FORBRUKERREDAKTØR
Tomaris Semet
foforedaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
Magnus Kongshaug Johannessen
sportsredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Maren Busterud, Sander Engen
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Lisa Botterli Flostrand
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
Aslak Høberg Låaen
grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Renate Marita Sørgård
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Tone Høiland Ween (sjef), Linn Danielsen
Eivjemo, Anna Juell Johnsen, Håkon
Pedersen, Runar Johnsen, Erlend Gylver,
Benedikt Erikstad Javorovic, Anders Brun,
Mari Tellefsen Wigdel

GRAFIKERE
Kotryna Navickaite, Mathilde Hals Karlsen,
Tanja Irén Harsvik Haugen

KORREKTUR
Runar Johnsen (sjef), Anders Brun, Magnus
Kongshaug Johannessen, Tomaris Semet,
Ola Haugstad, Vilde Aurora Halle Tvedten

FORSIDE
Torgeir Rorvik

TIPS OSS!

tips@studentmediene.no

ANNONSERE?

salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Miljøtrykksak fra
Trykkpartner AS.

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

Hvilken himmelretning er lule?

Har du vore lurt?

Lenge var det ein draum. Teknologien frigjorde stadig meire tid og krefter. Vaskemaskiner, transportmiddel og babycall, alt var ei hjelp. Kvar blei det av tida?

ILLUSTRASJON: Line Blom Salvesen

HALVARD BERGE
Student ved NTNU

I følge Reed Hastings, adm.dir. i Netflix, er det berre eit avgrensa tal timar vi menneske har til rådigheit i døgnet, kalla fritid. Netflix sitt mål er å fylle desse augneblinka. Og då er spørsmålet: I kva grad fell Netflix sitt primærmål saman med våre personlege mål? Eg, som forbrukar, vurderer forholdet til Netflix som ein suksess om eg fekk akkurat det eg ville ha – medan Netflix reknar kvart ekstra minutt eg bruker, som eit mål på auka suksess. Dette set sjølve tida på spel. Det viktige er ikkje at ein sluttar å bruke digitale tenester, men at ein bruker dei slik ein sjølv vil, noko som ikkje lenger er sjølsagt. Eg mistenkjer at mine livsmål er på kollisjonskurs med agendaen til tenestene. Er eg ikkje bevisst på dette, er det nok ikkje tenestene som taper.

Hastings fortel: Kva gjorde du i går ettermiddag? Det var eit vidt spekter av aktivitetar

du kunne ha drive med for å slappe av og lade opp, vere saman med vener – og vi (Netflix) konkurrerer med alt dette.

Tilboda er ikkje lenger avgrensa til kva leverandøren maktar å levere, men til kva du maktar å pløye gjennom. Vidare uttrykker Hastings at Netflix kjempar om kunden si fritid mot hovudkonkurrentane sine – Snapchat, YouTube og søvn. Netflix vinn nemleg som konsept om du endar opp med å sjå seriar utover natta.

Youtube og Apple har begynt å ta problematikken på alvor, og arbeider no aktivt med å gje sine brukarar betre kontroll over eigen skjermbruk. I august 2018 lanserte Youtube verktøy for å ivareta brukarane si digitale helse. Her innførte dei mellom anna fråvær av varslar mellom klokka 22 og 08, personleg statistikk over skjermbruk, samt påminningar om anbefalt nedetid om ein overskrider 1 time og 15 minutt. Det viser seg at ein nøgd brukar, er ein som alltid nyttar digitale tenester med viten og vilje.

Vi set som regel grenser mellom arbeid og fritid, kontor og heim, søvn og vaken tilstand. Ved at eit aukande tal tenester blir samla i éin telefon eller pc, er det ikkje lenger vanleg å sende melding, søkje etter informasjon eller setje på vekkarklokka utan å ta stilling til irrelevante impulsar; impulsar som reknar din tidsbruk som valuta for suksess. I skrivande stund lyser Facebook ut 92 nye psykologirelaterte stillingar med åtferda til brukarar og persepsjonsforskning som fellesnemnarar i stillingsannonsane. Dette fortel noko om arbeidet som ligg bak tenestene vi kjenner. På den eine sida resulterer systematisk arbeid som dette i stadig meir raffinerte tenester, men på den andre sida skal det mindre til før tidsbruken overgår brukaren sin intensjon. Ettersom tida er den mest avgrensa ressursen vi kan eige, er det etter mi meining også den viktigaste ressursen å verne om. Om vi er oss bevisst kven og kva som systematisk kjemper om tida vår, kan det bli lettare å donere ho i riktige mengder til riktige formål. Med andre ord: la oss bruke tida på medier nøyaktig i den grad som er fruktbar for oss – men aldri meir.

Norsk studentorganisasjon – en oppklaring

HÅKON R. MIKALSEN
Avtroppende leder i NSO

Pressefoto: Studentparlamentet ved UiB

MARTE ØIEN
Påtroppende leder i NSO

Pressefoto: NSO / Sjalg Böhmer Vold

Vi takker redaktør i Under Dusken, Jenny Westrum-Rein, for omtalen i sin lederartikkel 10. april. Vi ønsker samtidig å komme med noen oppklaringer om Norsk studentorganisasjon sin rolle, slik at misoppfatninger ikke brer om seg.

Norsk studentorganisasjon er en nasjonal interesseorganisasjon for 30 ulike studentdemokrati ved norske universiteter og høyskoler. Disse studentdemokratiene representerer om lag 230 000 studenter. Selvfølgelig ønsker NSO å være synlige for

studentene, men NSO sin hovedoppgave er å jobbe for studentdemokratiene opp mot sentrale myndigheter. Det er studentdemokratiene på institusjonene som skal være den synlige aktøren for den jevne student. Dette fordi det er de lokale studentdemokratiene som er tillitsvalgt for studentene på sin institusjon, og kan jobbe for å bedre deres hverdag.

Redaktøren i Under Dusken ser ut til å ha misforstått NSO sin rolle. Vi skal jobbe for alle våre medlemslag for at studentpolitikken i Norge blir best mulig. På denne måten har studentdemokratiene rundt om i hele landet organisert seg sammen i NSO for best mulig å kunne påvirke politikken nasjonalt. At hver enkelt student på alle institusjoner skal føle en sterk tilknytning til NSO har aldri vært poenget, det skal de føle for sitt lokale studentdemokrati. NSO bidrar til å styrke de lokale studentdemokratiene gjennom skoleringer og rådgivning i hvordan man f.eks. kan bli mer synlig på sin institusjon

og hvordan man engasjerer flere studenter i studentpolitikken. Dette er noe vi vil fortsette med. Alle våre medlemmer, de lokale studentdemokratiene, er hjertelig velkomne til å bytte navn til NSO NTNU osv, men vi opplever at det kanskje ikke er der skoen trykker.

Samtidig forsøker NSO å være synlig i både nasjonale og regionale medier, og i studentmedier. Khrono, Universitas og Universitetsavisa fulgte NSOs landsmøte i år. I etterkant av landsmøtet har politikken som ble vedtatt vært omtalt i alt fra Dagsnytt 18 til Halden Arbeiderblad. Det er helt riktig som redaktøren skriver, at NSO sammen med studentdemokratiene kjemper om studentenes oppmerksomhet. Derfor har vi opprettet et fond for å støtte studentmedier som ønsker å dekke NSOs landsmøte. Vi ble glade for å kunne tildele Under Dusken støtte til å delta, men registrerer at dere ikke fikk anledning til å reise likevel. Det var synd, men vi håper vi ses til neste år!

Smilet ditt er din superkraft! 450,-

for undersøkelse, 2 røntgen og enkel rens. 10 % på øvrig behandling.

Du finner våre fire klinikker sentralt beliggende på Trondheim Torg, Leutenhaven, Munkegata og Sirkus Shopping.

**Kan ikke kombineres med andre tilbud og gjelder ikke tannteknikerarbeid. Studentbevis må medbringes.*

FIRST AID KIT^{SE} BLOC PARTY^{UK/PERFORMS} UNGE FERRARI^{SE} KVELERTAK^{SE} LEMAITRE^{SE} TESTAMENT^{US} YEASAYER^{US} BIG BANG^{SE}

CARPENTER BRUT^{FR} WHITNEY^{US} GIRL IN RED ONKL P TEAM ME TURNSTILE^{US}
THE BETHS^{NZ} RICOCHETS TEMPORARY THE DOGS GREGORY ALAN ISAKOV^{US ZA}
LITTLE SIMZ^{UK} AMOR^{UK} FAY WILDHAGEN VIRKELIG EMMA STEINBAKKEN
MOVING OOS COMBOS POM POKO VALENTOURETTES + FLERE

TRONDHEIM MARINEN 15-17 AUGUST 35 ARTISTER 3 DAGER

Kan fleksible studiepoeng løse utvekslingsfloka?

ANDREAS TJØRVE
OG VILJAR SÆBBE
Leder og nestleder i
Trondheim Liberale Studenter

På denne tiden er det mange studenter som gleder seg til å dra på utveksling til høsten. Det er ikke bare studentene som er begeistret for dette. Regjeringen har et mål om at 50 prosent av studentene skal reise på utveksling, og det er mange gode grunner til det. I en stadig mer globalisert verden vil erfaringen man får fra å bo og studere i andre land bli viktig. Kontaktene man knytter og forståelsen for andre kulturer kan ha stor verdi både for den enkelte student, men også for Norge som nasjon.

NTNU har et uttalt mål om å sende flere studenter på utveksling. Samtidig kunne vi nylig lese i en artikkel fra Khrono at kun 19 prosent av studentene velger å benytte seg av denne muligheten. NTNU ligger langt bak NHH, og blir også slått av Universitetet i Oslo og Bergen.

Mange opplever betydelige utfordringer og stor frustrasjon når de skal planlegge utvekslingsoppholdet. Margret Meek fortalte nylig i Under Dusken om de mange administrative hindringene hun møtte på veien mot utveksling. Meek nevner eksempler som å skrive lange e-poster man ikke får svar, på og å måtte endre planer fordi én person på universitetet ikke er tilgjengelig. Det vil nok mange som har vært på utveksling kjenne seg igjen i.

Årsaken til mange av disse hindringene er godkjenning av emner. Rigide studieplaner gjør det utfordrende å finne emner som både tilfredsstiller de faglige kravene og samtidig passer inn i timeplanen på universitetet man ønsker å besøke. Samtidig er det ikke gitt at man får det største utbyttet av å ta akkurat de samme emnene som tilbys hjemme i Norge. Det kan være at andre institusjoner tilbyr annen kunnskap og andre styrker enn det norske universitet man selv går på. Likevel medfører det enda mer administrativt arbeid for studentene hvis man ønsker å erstatte emner i studieplanen med alternative emner.

Liberale Studenter foreslår derfor at alle studier bør inneholde 30 frie eller fleksible studiepoeng. Alle studieprogram er forskjellige, og det kan derfor være nødvendig med noe fleksibilitet i den nøyaktige utformingen av en slik regel. De fleste studier har likevel rom for å gi litt økt frihet til studentene. Dette vil gjøre det betydelig enklere å planlegge utvekslingsopphold. Studentene bruker mindre tid på å vente på svar, samtidig som universitetene sparer en god del administrativt arbeid. Som en ekstra bonus får studentene, uavhengig av om de drar på utveksling eller ikke, større makt over eget studium og fagprofil. Styreleder på NTNU, Svein Richard Brandtzæg, sa i mars til Khrono at vi trenger studentutveksling. Da bør det første steget på veien være å gjøre prosessen fram mot utveksling en hel del enklere.

Mangel på kandidater preget Velferdstingsvalget

Studentttinget valgte medlemmer til Velferdstinget og fire andre utvalg – på akklamasjon.

TEKST OG FOTO: **Sigrid Solheim**

Med tolv ledige plasser og bare åtte kandidater – hvorav kun to møtte til utspørring, var det med stor effektivitet Studentttinget valgte de nye representantene til Velferdstinget. I likhet med studentrepresentanter til blant annet Utdanningsutvalget, Læringsmiljøutvalget og Utvalg for likestilling og mangfold, ble de nye representantene til Velferdstinget valgt inn ved akklamasjon, ettersom samtlige valg foregikk uten motkandidater.

Mangelen på kandidater ble under møtet omtalt som et problem som har vedvart i lengre tid. Leder Cecilie Bjørnsdotter Raustein i Studentttinget omtaler kandidat-tørken som uheldig.

– Det har vært svært få kandidater denne gangen, og vi fikk bare fylt åtte av tolv plasser i Velferdstinget, sier Raustein.

Forklaringen mener hun kan ligge i det at onsdagens møte havnet i en hektisk periode, mellom påske og eksamensperioden.

– Det at oppkjøringen til dette valget kom så tett etter NTNU-styrevalget kan nok også ha påvirket.

På spørsmål om hvordan rekrutteringen av kandidater har foregått, sier Raudstein at man har rekruttert gjennom resten av studentdemokratiet.

– Vi prøver blant annet å rekruttere gjennom institutt- og fakultetstillsvalgte, som igjen har kontakt med linjeforeningene under dem, og ellers har vi brukt nettverket vårt.

Krevende

Leder Ragnhild Karlsen Dalslåen i Velferdstinget synes også det er synd at så få stiller til valg.

– Vi har ikke klart å skape stort nok engasjement. Vi kanskje ikke vært så flinke til å formidle hvilken påvirkningskraft Velferdstinget har, sier hun.

Om rekrutteringen i forkant av valget kan Dalslåen fortelle at det har vært forsøkt å nå ut til alle studenter i byen.

– Vi har stått veldig mye på stand, på alle campus i Trondheim. Vi har også brukt Facebook og andre sosiale medier, tatt personlig kontakt med folk og sendt mail til

studentforeninger. Vi har egentlig prøvd å spre oss alle steder vi kan, sier Dalslåen

De som ble valgt inn i Velferdstinget er Jakob Louis Karlsen, Talal Mohammed, Lars Føleide, Eirik Søreide Hansen, Nora Stein Baustad, Øivind Mathias Gitmark, Kristian Svartås og Endre Sørmo Rundsveen.

Med fire tomme plasser fikk Arbeidsutvalget (AU) fullmakt til å supplere inn de resterende kandidatene til Velferdstinget.

Benking og utsettelse

I oppnevningen av studentrepresentanter til både Læringsmiljøutvalget (LMU) og Utvalg for likestilling og mangfold (ULM) ble det nødvendig å benke inn flere av kandidatene for å fylle de aktuelle vervene. Det ble også vedtatt å utsette oppnevningen av studentrepresentant til Klagenemda ved NTNU, da man ikke hadde kandidater.

Under møtet ble det også foretatt supplering av varaliste for Studentttinget og vedtak av resolusjon om samiske perspektiver i utdanning. **UD**

Dette har Studentttinget også valgt representanter til:

Utdanningsutvalget (UU)

Drøfter og belyser utdanningspolitiske saker. Gir råd til rektor.

Studentttinget oppnevner *to* studentrepresentanter.

Læringsmiljøutvalget (LMU)

Læringsmiljøutvalget jobber med læringsmiljøet ved NTNU. Det inkluderer både det fysiske og psykososiale læringsmiljøet, og annet som påvirker studentenes læringsutbytte.

Utvalget har *fem* studentrepresentanter.

Utvalg for likestilling og mangfold (ULM)

Fungerer som en pådriver i arbeidet med likestilling og mangfold for studenter og ansatte ved NTNU.

Deres fokusområder inkluderer spørsmål om kjønnsbalanse og skal bidra til et inkluderende universitet for alle uavhengig av kjønn, etnisitet, nasjonal opprinnelse, språk, livssyn, politisk syn, seksuell orientering, funksjonsevne og andre forhold. Studentttinget oppnevner *to* studentrepresentanter.

Redaksjonsrådet for Universitetsavisa

Universitetsavisa er NTNUs egen avis. Redaksjonsrådet oppnevnes av rektor og rapporterer årlig til styret.

Dets oppgave er å se til at driften er i tråd med formålsparagraf og retningslinjer. Rådet har *én* studentrepresentant.

Klagenemda ved NTNU

(valg av representant utsatt til neste møte) Loven sier at alle universiteter er pålagt å ha ei klagenemnd. Denne behandler blant annet klager i saker hvor det er fattet vedtak om opptak, fritak, utestenging eller klage på vurdering. Klagenemda har *to* studentrepresentanter.

Kilder: innsida.ntnu.no, universitetsavisa.no

STUDENTDEMOKRATIET

- Studentttinget ved NTNU (STi): Det øverste organet i studentdemokratiet ved NTNU. De 25 representantene velges av studentene hver høst.
- Arbeidsutvalget (AU): Seks studenter som jobber med Studenttingets daglige drift. Forbereder saker for Studenttinget.
- Velferdstinget (VT): Jobber for å ivareta og forbedre velferdstilbudene for studentene i Trondheim, Ålesund og Gjøvik. Her sitter representanter fra ulike utdanningsinstitusjoner i de tre studiebyene. VT bestemmer blant annet hvordan semesteravgiften skal brukes.

Sit-lederen tjente mer enn statsministeren

– Lønnen er såpass høy for å gjøre stillingen konkurransedyktig på lik linje med andre organisasjoner, sier styreleder Sunniva Bøstrand i Sit.

TEKST: Anders Kruse | ARKIVFOTO: Simen Sundsbø

I 2017 lå årslønnen for daværende administrerende direktør Knut Solberg i Sit på om lag 1,6 millioner kroner ifølge årsregnskapet. Dette er over tre ganger så mye som gjennomsnittslønnen for en ansatt i Sit. Årslønnen for nåværende direktør Audhild Kvam ligger rundt samme nivå. Hun tiltrådte som leder i 2018, og dermed er det i Sits årsberetning for 2018 ført opp både lønnen til tidligere direktør Knut Solberg og påtroppende direktør Audhild Kvam. Ifølge årsberetningen fikk Kvam 1 050 000 kroner i lønn fra 1. mai til 31. desember i 2018.

Styreleder Sunniva Bøstrand i Sit sier grunnen til at direktørlønnen er såpass høy er fordi Sit skal kunne gi et konkurransedyktig tilbud på lik linje med andre bedrifter av samme størrelse og omfang.

– Sit er en veldig stor organisasjon med over 300 ansatte og over 600 millioner kroner i omsetning.

Det er få andre organisasjoner som jobber med et så bredt nedslagsfelt som det en

Studentsamskipnad gjør, fra mattilbud til eiendomsutvikling, sier Bøstrand.

Derfor mener hun det er nødvendig å ha en svært dyktig leder som forstår både økonomi og hvordan de forskjellige bransjene Sit opererer innenfor fungerer, og da må lønnen være konkurransedyktig med andre organisasjoner av lignende størrelse.

Hun sier også at Sits lønnsforpliktelser til administrerende direktør var mindre i 2018 enn i 2017.

Omstridt tema

Lønnsnivået blant ledere i studentsamskipnader har vært oppe i media flere ganger de siste årene. I november 2018 ble det skrevet en sak i studentavisa Universitas hvor liknende kritikk ble rettet mot leder Lisbeth Dyrberg i Studentsamskipnaden i Oslo (Sio), og i Under Dusken ble det i 2013 stilt spørsmål til lønnen til daværende direktør i Sit, Knut Solberg. Sit og Sio er Norges to største studentsamskipnader, og det er også lederne for disse to som har høyest lønn, da Dyrberg tjente om lag 1 666 000 kroner i 2017.

Bøstrand mener det er bra at studentene er opptatte av at samskipnadene skal gi et best mulig tilbud. Hun skjønner studentenes bekymring.

– Jeg forstår godt at folk kan reagere på det som kan virke som veldig høye lønninger, for det er jo en stor sum. Lønna er fastsatt på bakgrunn av arbeidsomfanget i stillingen for å rekruttere best mulig folk, sier Bøstrand.

Direktørlønnen kan virke uanstendig høy for noen i en students nokså trange økonomiske tilstand, men for å kunne gi et best mulig tilbud til studentene må man ha en dyktig leder.

– Da må lønnen være høy nok til å kunne trekke til seg de kyndikste kandidatene og til å være på nivå med andre direktørlønninger på arbeidsmarkedet, sier Bøstrand.

◀ Styreleder Sunniva Bøstrand i Sit.
(foto: Sunniva Bøstrand)

“

Jeg forstår godt at folk kan reagere på det som kan virke som veldig høye lønninger, for det er jo en stor sum.

STYRELEDER, SUNNIVA BØRSTAD I SIT

”

Lite miljøvennlig reising

Sit har som mål å være en miljøvennlig organisasjon, og har tiltak som energibesparende belysning i studentboligene, sparesushoder i idrettsanleggene og et godt vegetartilbud i kantinene. Likevel er det en del reising for styremedlemmer i Sit. På grunn av at Sit er studentsamskipnad i Trondheim, Gjøvik, og Ålesund blir det mye reising mellom disse byene.

– Mye blir løst gjennom Skype og epost, men det vil uunngåelig bli mye reising mellom de tre byene vi opererer i, sier Bøstrand.

Styret har også en årlig studietur utenlands, i tillegg til at en av ledergruppene har en årlig utenlandstur. Noe av formålet med disse turene er ifølge Bøstrand å kunne få impulser og inspirasjon fra institusjoner og studentsamskipsnadeliknende organisasjoner i andre land for å gi studentene her et så godt tilbud som mulig.

Den siste utenlandsturen til styret var i april i år, da styret dro på studietur til Paris. I tillegg var en av ledergruppene i Milano i forbindelse med konferansen The Class of 2020.

Forskjellene øker

Gjennomsnittslønnen for ansatte i Sit har sunket de siste årene. I 2014 lå snittlønnen for en ansatt i Sit på om lag 513 000 kroner i dagens valuta. I 2018 hadde snittlønnen sunket til om lag 494 000 kroner i året. I det samme tidsrommet steg lederlønnen fra 1 595 000 til cirka 1 632 000 kroner i året.

Bøstrand kjenner seg ikke igjen i denne utviklingen. Hun sier lønnen til vanlige ansatte og direktøren fastsettes på forskjellige måter.

– De fleste ansatte har tarifflønn, hvor lønningsforholdene blir forhandlet fram mellom flere parter i arbeidslivet. Her har det blitt forhandlet fram kroneøkning istedenfor prosentøkning, som kan gjøre utslag på enkeltlønninger. Jeg vil derimot ikke si at det blir gjort systematiske forskjeller på lønnsutviklingen til ansatte og direktører i Sit, sier hun. **UD**

Kilde: Årsregnskap 2018 Sit Samskipnaden Gjøvik, Ålesund og Trondheim og Årsregnskap 2014 Sit Samskipnaden Gjøvik, Ålesund og Trondheim

AKADEMIKA
– alt du trenger
til eksamen

Lykke til
–vi tror på deg!

akademika

Demonstrerer fortsatt mot klimaendringer

Nå har både NSO og EO gått inn for at deltakelse ikke skal regnes som skulking.

TEKST: Margret Meek | FOTO: Marte Sæther Ottesen

Den 15. mars kom den verdensomspennende bevegelsen Fridays for Future til Trondheim. Da samlet skoleelever seg for å gå i protesttog, med beskjed om at dette ville foregå hver fredag for å få fram budskapet. Bevegelsen har allerede fått med seg elever over store deler av verden, og 131 land var involvert på samme dag som det startet i Trondheim.

Målet med protesten er å rette oppmerksomhet mot klimaendringer og å nå politikerne, særlig når det gjelder togradersmålet som ble fastsatt i Parisavtalen.

Fridays for Future har blitt mye omtalt både i media og av det offentlige, på godt og vondt. Det har blitt diskutert om elevene som deltar skal få gyldig fravær på grunn av politisk aktivisme, eller om det skal regnes som skulking. Nå har Norges Studentorganisasjon (NSO) sammen med Elevorganisasjonen (EO) sendt ut en pressemelding hvor det står at protestene ikke kan regnes som skulking.

– Vi i Norge har vært heldige med at unge som gamle kan vise sin misnøye i streiker, demonstrasjoner og andre former for lovlige markeringer. Dette er demokratiske virkemidler som politikerne burde støtte, skriver NSO-leder Håkon Randgaard Mikalsen i pressemeldingen.

– Paradoksalt

Påtroppende leder Alida de Lange D'Agostino i Elevorganisasjonen sier at bakgrunnen for

pressemeldingen var knyttet til usikkerheten rundt politisk fravær og tolkningene rundt dette. Hun påpeker at det er paradoksalt.

– Det handler om å engasjere seg. Når ungdom har gjort det tidligere har det ikke blitt så mye oppstyr, men dette har gått globalt. Det snakkes om at ungdom skal engasjere seg, så teller det ikke når de gjør det.

EO har gått sammen med NSO for å uttale seg om dette, delvis på grunn av at NSO har større mulighet til å uttale seg om klimaproblemer. I tillegg har deltakerne i demonstrasjonene vært elever og studenter, noe som gjør at både NSO og EO er naturlige støttespillere.

– Vi skal gjøre alt vi kan som elevorganisasjon for at det skal være enklere å engasjere seg. Det skal ikke være sånn at man må ha et politisk verv. For mange kan dette være starten på et engasjement, og vi vet at mange elever ikke dro på demonstrasjoner i frykt for at det skulle gå utover vitnemål. Vi skal jobbe hardt for at elever skal engasjere seg, forteller D'Agostino.

Fridays for Future-bevegelsen har planlagt protester hver kommende fredag framover, og norske elever har nå støtte fra begge organisasjonene.

– Elevene og studentene skal vite at de har organisasjoner som støtter dem i valget om å delta. De skal få noe ut av det, sier D'Agostino. **UD**

▲ FÅR STØTTE: Påtroppende leder Alida D'Agostino i Elevorganisasjonen, mener elever og studenter skal vite at organisasjoner støtter dem. (FOTO: Agathe Waage/privat)

Tragisk travle studenter

Arbeid blir selve grunnlaget for menneskeverd i vår usunne overarbeidskultur.

KOMMENTAR

BENEDIKT JAVOROVIC

Journalist

Føler du ofte at du har det veldig travelt? Føler du at alle rundt deg er mer travle enn deg? Selv om det kan virke potensielt selvmotsigende tror jeg mange studenter sitter med disse følelsene. Det er hvert fall det inntrykket man kan få. Er det noe studenter ikke klarer å slutte å snakke om er det hvor travle de er. Man har forelesninger og verv, semesteroppgaver, jobb – og så er det alt det sosiale i tillegg. Man drar på vors for å snakke om hvor travelt man har det.

For all del, mange har det sikkert travelt. På ulike studier varierer typisk arbeidstid mellom tjuette timer ved for eksempel pedagogikkstudier eller språkfag, mens arkitektstudenter og tannlegestudenter hyppig bruker over femti timer på lesesal og forelesning. Når arbeidsmiljøloven setter maksimalen for en normal arbeidsuke på 40 timer, er det tydelig at noen studenter sannsynligvis jobber utenfor det som rimelig burde forventes.

Det er sant at mange går på krevende studier. Men min mening er at studenter lever i en usunn kultur av overarbeid. Det er uten tvil et visst eksternt press. Både politikere og storsamfunnet krever at studenter skal jobbe stadig mer med studier. Flere bevis på overarbeid og psykiske helseproblemer møtes ofte med avvisende snøft, mens folk med en betydelig større fritid mumler «late studenter» under pusten.

Men dette er også et monster vi har skapt selv. Vi har selv valgt å definere vår menneskeverd i hvor lite tid vi har til overs. Vi er opptatt av å vise fram til alle hvor krevende studiet vårt er, og hvor mange timer vi bruker på våre tidkrevende verv. Vi *skal* bruke X antall timer på lesesalen hver dag, uansett hvor lite vi får gjort, og hvor mange Youtube-videoer man blir sittende å se på isteden. Vi velger

ikke å fokusere på hva vi faktisk oppnår: om det vi gjør har høy kvalitet, eller om vi jobber effektivt. Det viktige er bare hvor mye tid vi har brukt på det. Eller på den andre siden, hvor lite vi jobber, og hvor mye mer vi burde jobbet. Det blir bare to sider av samme sak.

Dette er ikke en kultur som er unik for studenter, for all del. Vi har et samfunn der arbeid ses på som selve grunnlaget for menneskeverd. Den som ikke jobber bidrar ikke til fellesskapet, og er bare dødvekt. Vi har kanskje et godt sosialt sikkerhetsnett, men det er ikke akkurat noen høy status knyttet til det å være arbeidsløs. Selv om vi liker å tenke på oss selv som veldig moderne og utviklede har vi ikke kommet særlig langt fra bibel-aforismen «Om noen ikke vil arbeide, skal han heller ikke spise». Når dette er hva vår kristne kulturarv forfekter er det heller ikke rart at vi helliggjør arbeid som et mål i seg selv heller enn et middel.

Det er ikke unikt for studentene, men det er her det demonstreres så tydelig. Uten fastsatte rammer eller begrensinger på arbeid, kan man alltid gjøre mer, arbeidsdagen kan alltid være lengre og det er alltid mer man kan oppnå. Forskning har vist at man i en typisk åtte-timers arbeidsdag ofte ikke jobber mer enn tre timer effektivt. Framtida er å jobbe mindre, og smartere, men vi er fortsatt der at å snakke om reduksjon i arbeidstid møtes med moralsk panikk. Jeg vil at studenter skal bli litt latere. Istedenfor å klage over hvor mye vi jobber så vil jeg at vi skal prøve å jobbe litt mindre. I stedet for å sette arbeid som det høyeste mål vil jeg at vi heller skal sette mål om selvrealisering og lykke. Å redusere stressnivået og psykiske lidelser blant studenter og andre vil gagne både oss selv og samfunnet som helhet.

ILLUSTRASJON: Benedikte Ytterli

Humor til forlystelse og forargelse

Grensen for hva som er tålelig humor flyttes dag for dag, men komikerne står fortsatt fast ved retten til å tulle med alt.

TEKST: Christine Thaulow | FOTO: Torgeir Rørvik

– Denne drua er jo på størrelse med en testikkel! Hvis ikke vi får kreft av den får vi ikke kreft av noe, plumper det ut av komiker Lisa Tønne, som på sitt finurlige vis klarer å bake inn både kreft og pung, selv om det er tatt helt ut av kontekst.

– Jeg tenker at alt kan tulle med. Jeg kan jo også bomme selvfølgelig, noe som må få være lov. Det er litt jobben til en komiker å utforske disse grensene, sier Tønne, med en overdimensjonert drue i munnviken.

Hun legger til at hun selv ikke ville tullet med noe som ikke føles rett i magen.

Pusher grenser

Komiker Lars Berrum mener også at alt kan tulle med, men at det å lire av seg det drøyeste ikke bør være et mål i seg selv.

– Skal du lage en vits om 22. juli kreves det litt ekstra bearbeiding av materialet, og du må ha en klar tanke om hva som er formålet med vitsen.

Samtidig mener han at det er viktig at komikerne pusher grensene, og at det også må være lov å bomme på en Utøya-vits.

Medieviter og humorforsker Kai Hanno Schwind ved Westerdals forklarer at folk som oppsøker stand-up må være forberedt på at noen tabuer kan berøres og at grenser blir oversteget.

– Det unike med humor og satire er at det er et såkalt safe space, der en ikke trenger å anvende de normer og regler som gjelder i andre sosiale settinger, mener han.

Schwindt synes det er et sunt tegn at all type humor er tillatt, da dette vitner om et velfungerende demokrati.

– Sensur burde være det siste middelet vi prøver, påpeker han.

Også Tønne mener at komikeren har «lov» til å gjøre litt mer enn andre, og ikke burde være underlagt en Vær Varsom-plakat:

– Komikeren er forbeholdt å kunne ha det andre blikket på samfunnet. Hvem skal ellers kunne tulle med makta og si de tingene som ingen andre kan si?

I podcastland, der hvor alt går an

Tusvik og Tønne er både en elsket og hatet humorduo, og podcasten deres har den siste

tiden skapt debatt. De har særlig blitt kritisert for å utlevere enkeltpersoner og komme med krasse personkarakteristikker. Tønne mener det er en sunn debatt, og hun forstår mye av kritikken. Hun opplyser likevel at de kun snakker om offentlige personer, som også har rett til å komme med motsvar. De var riktignok mer utleverende i begynnelsen.

– Vi er bevisst på at det er flere som hører på nå, og da skrenkes grensene litt inn. Før la vi ut om enkeltpersoner mer detaljert, og jeg snakket blant annet om mine barndomsvenner med både fornavn og etternavn, forteller Tønne.

Større takhøyde

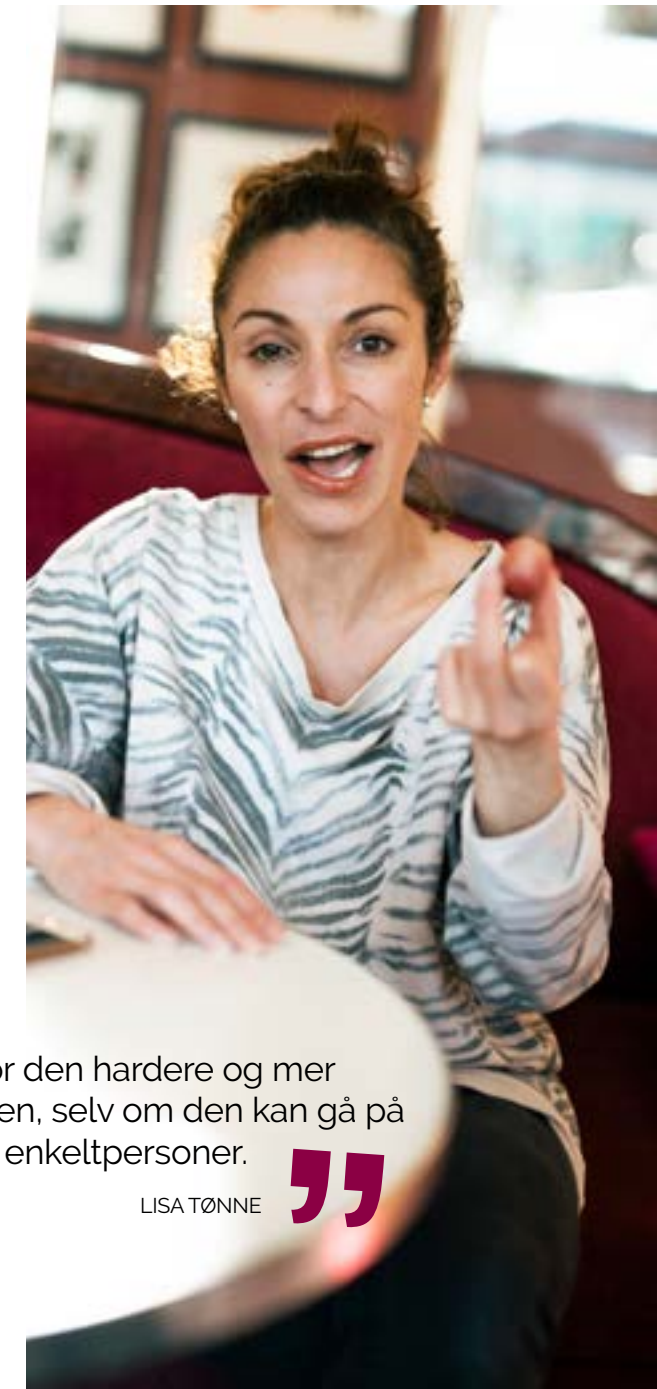
Podcaster reguleres i dag av Vær Varsom-plakaten, men har litt større takhøyde når det gjelder innhold. Det har vært diskutert hvorvidt Vær Varsom-plakaten burde gjelde podcaster i det hele tatt. Schwind mener den ikke nødvendigvis behøver det, så lenge lytteren er bevisst hvem som står bak podcasten.

– Tusvik og Tønne er en humoristisk/satirisk podcast og ikke en journalistisk podcast som er lagd i regi av mediehus. Det er to komikere som definerer sine egne regler og sin egen stil, forklarer han.

Schwind legger til at de likevel overskrider noen grenser iblant, da de ikke har et tydelig definert skjema klart for seg selv hele tiden, noe han tror Tusvik og Tønne også er enig i. Han mener det er bra vi har denne debatten, da det trigger en refleksjon. Det er imidlertid uheldig når det glir over i en smaksdebatt.

“ Det må være rom for den hardere og mer samfunnskritiske humoren, selv om den kan gå på bekostning av enkeltpersoner. ”

– Tusvik og Tønne får ofte kommentarer om at de ikke er morsomme, og folk uttaler seg ofte generelt om dem uten engang å ha hørt på podcasten. Det blir meningsløst, fordi det er ikke det debatten handler om, sier Schwind. ►

LISA TØNNE

Kunsten å sparke oppover

Mange mener at skillet mellom humor og mobbing blir stadig mer utydelig, og man kan stille spørsmål ved om det er etisk og moralsk forsvarlig når humoren går på bekostning av andre. Tønne mener at humor i aller høyeste grad kan ha en uheldig effekt, særlig hvis man bommer skikkelig. Offentlige personer er ofte gjenstand for komikernes harselering, og Tønne trekker fram Trond Giske som et eksempel på en som har blitt herjet hardt med av komikere og kronikører.

– Selvfølgelig kan det hende at han blir lei seg av det og det er jo ikke noe hyggelig for ham, men skal en da unnlate å kommentere saken for å skåne ham? Det må også være rom for den hardere og mer samfunnskritiske humoren, selv om den kan gå på bekostning av enkeltpersoner, mener hun.

Schwind mener at humor kan ha en uheldig effekt når det kommer til hån og latterliggjøring, da det ofte gjør vondt å bli gjort narr av. Han synes likevel det er vanskelig å gi et generelt svar på om det er skadelig for noen, da det er veldig avhengig av kontekst.

– Det er særlig viktig å gjøre seg bevisst maktforholdet, og hvorvidt man sparker oppover eller nedover. Hvem som er mål for humoren har mye å si, da det er forskjell på det å gjøre narr av offentlige personer som innehar autoritetsposisjoner, og sårbare grupper som ikke kan forsvare seg, sier Schwind.

Den skadelige humoren

Professor i medisin og psykologi Sven Svebak ved NTNU forklarer at det i prinsippet ikke er noen grenser for hva det går an å spøke med, da din sans for humor er basert på dine livserfaringer og er et resultat av sosialisering. Han mener likevel at spøk om vanskelige tema først og fremst bør komme fra en som selv er rammet, men at det er en vanskelig balansegang.

Svebak mener det er klokt å følge to grunnregler om hvem du ikke bør spøke med.

– Først og fremst bør du ikke spøke med folk du ikke kjenner. Denne regelen beskytter deg mot å krenke andre mennesker eller grupper. Så er det klokt å la være å spøke med folk du ikke liker. Denne regelen beskytter deg mot å bli sett på som en med ondskapsfull humor, sier han.

Han mener at den ondskapsfulle humoren som tar form av mobbing og trakassering kan være direkte til skade for den eller de som rammes.

– I arbeidslivet er det eksempler på at folk er blitt langtidssykemeldt av slik humor og at de har sett seg tvunget til å skifte jobb for å ta vare på seg selv. Kommer denne typen humor fra en overordnet er den spesielt

skadelig, særlig om det ikke er noen kultur i organisasjonen for å varsle om slik mobbing, påpeker Svebak.

Han legger også til at det stadig er eksempler på at humor ikke egner seg i det offentlige rom.

– Du spøker tryggest med folk du kjenner godt og som du har felles erfaringer med, der sjansen for misforståelser minskes. Den risikoen tar komikere når de presenterer sin humor i massemedia. Mye av denne humoren kan treffe godt, men det er alltid en risiko for at noen synes den er dum, frekk eller hensynsløs og krenkende, utdyper Svebak.

De krenkede

– Jeg synes folk har blitt for fintfølende, og denne tendensen ser vi spesielt på sosiale medier. Det er veldig mange moralpoliti der ute, sier Berrum.

Han tror at mange komikere kjenner på trykket rundt hva som er greit å tulle med, og velger å ta hensyn til at folk blir fortere krenket ved å heller velge den polerte og trygge humoren som skal tilfredsstille alle publikummere.

Schwind mener det alltid vil være noen som blir støtt, uansett hva som blir tullet med. Derfor er hån og krenkelse kanskje ikke det man primært burde fokusere på i denne debatten.

– Det finnes grenser, og vi må snakke om dem, men hvis vi lar de veldig sårbare menneskene styre samfunnet vårt så kommer vi oss ikke videre. Dessuten er disse ofte folk som blir støtt på vegne av de sårbare menneskene, og som mener at de må ta ordet for dem, sier han.

Tønne tror reaksjonene skyldes at verden har blitt litt mindre.

– Vi har tidligere hatt TV-kanaler og aviser som er underlagt Vær Værsom-plakaten, men nå har alle muligheten til å ha sin egen plattform, som instagram, blogg og podcast, og alle kan si sin mening i det offentlig rom. Det er en en jungel av meninger som er vanskelig å navigere seg i, sier Tønne.

Hun mener derfor at humordebatten er et naturlig resultat.

– Nå kommer det mennesker inn og kjenner at noen grenser må settes, for nå skliir det helt ut, fortsetter Tønne.

Hvor går denne grensen?

– Grensen flytter seg fra dag til dag, og den er litt forskjellig fra person til person, avslutter hun.

Å sammenlikne en drue med en testikkel, vil kanskje etter noens mening være å gå langt over grensen. Det er også helt lov. **UD**

▲ SUNT: Kai Hanno Schwind synes det er et sunt tegn når alt kan tulles med. (Foto: Kristiania.no)

HUMORTEORIER:

► Overlegenhetsteori:

Når en gjør narr av autoriteter (ler oppover). Dette er satire. Eller når en gjør narr av noen som er lenger ned på den sosiale stigen (ler nedover). Dette er mobbehumor.

► Inkongruensteori:

Forklarer hvordan vitser fungerer. Man bygger opp en forventning, men så kommer det en overraskende og uforventet slutt.

► Ventilteorien:

Stammer fra Sigmund Freud. Mennesker trenger humor for å takle det som gjør oss usikre og redde. Et eksempel på det er galgenhumor.

Kilde: Kai Hanno Scwhind

MANGLER DU FORTSATT NOEN PENSUMBØKER?

Ca. 70% av bøkene som selges brukt på iBok.no er merket «som ny» eller «ubrukt»

iBok.no

Norges største markedsplass for kjøp og salg av brukte pensumbøker

IKKE KVERK KAKTUSEN

Mange tenker på plantehold som mer stress og arbeid enn belønning. Vi trenger ikke grønt i hjemmet uansett, eller?

TEKST: Mari Rødseth | FOTO: Jarl van Sterkenburg | ILLUSTRASJON: Astrid Böhler

Planter er en god investering og ofte mindre tidkrevende enn du tror. De er sunne både for inneklimaet og den mentale helsen. Det forklarer Tove Ladstein, som er ansatt ved Opplysningskontoret for blomster og planter. Mest kjent er det at planter renser lufta i varierende grad, men påvirkningen er større enn som så.

– Vi er laget for å leve i grønne og naturlige omgivelser, og vitenskapen har vist at mennesker som ikke omgir seg med planter vil gravitere mot grønt på veggene i form av bilder, forteller Ladstein.

Planter er en viktig del av vår verden og uten dem vil hjemmet kunne virke litt trist. Ladstein innrømmer at å huske på de grønne vennene sine er vanskelig. Selv bruker hun triks som mobilalarm og selvvanningspotter.

Nybegynnerplanter

Gartneren Steinar Gagnås har elsket planter siden barndommen og jobber nå ved den botaniske hagen på Lade. Han forteller at det finnes en lang rekke planter som trenger så minimalt med stell at selv en visnen student skal kunne holde dem glade. Det viktigste er å huske på hvor mye vann planten trenger.

– Planter som aloe vera og ulike former for kaktus er fine for dem med lite tid til plantestell. De holder godt på vann og står sterkt rustet mot tørke.

Han påpeker også at overvanning ofte er mer dødelig enn tørke. Etter en lang ferie vil mange være snille med plantene sine og sper på litt ekstra godt med vann. Resultatet kan fort bli råtne røtter og døde blader.

Mange planter ønsker også å stå helt tørt når vintertiden setter inn. Noen arter, som sommerfuglgaukesyra, vil visne fullstendig og ikke vise livstegn før til våren igjen. Da trenger den på nytt vann for ny sommerblomstring.

Spiselig hobby

Om du heller ønsker å spise planene dine finnes det lettvinde muligheter for det også. Student Emma Skarstein foretrekker også å se det spire og tyr derfor til dyrking av ulike grønnsaker, frukter og andre nytteplanter.

– Det er noe veldig tilfredsstillende med å kunne sammenligne årets resultater med fjorårets. Du ser utviklingen, både av planten selv og i dine egne ferdigheter, sier hun.

For nybegynnere anbefaler hun å starte enkelt med de mest hardføre plantene. Utendørs er vekstforholdene ideelle, om det så skulle være

i en bøtte på balkongen med litt vann i ny og ne. Spinat, kålvekster og rødbeter er vanskelige å ta livet av og derfor fine å starte med.

Om det mangler plass på hagefronten er det også flere planter som egner seg innendørs. Spesielt tomatbusker, mini-paprika og physalisplanter er lette å holde, forklarer Skarstein.

– Slike planter gir mye og tar lite. Det beste er at du kan servere salat med grønnsaker du har dyrket selv.

Matrester i potta

Da Skarstein selv startet sin reise så tok det en stund før iveren virkelig satte inn. Første året dyrket hun rødbeter på hybelen, men da hun satte dem ut i hagen sluttet de å vokse.

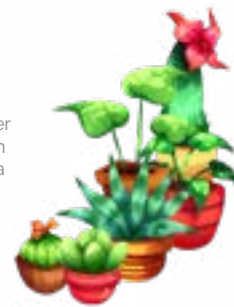
– Jeg gravde et hull i plenen og satte rødbeten der, uten gjødsel. Det er ikke mye næring i en gressplen.

Derfor anbefaler hun å bruke hva enn du har for hånden som gjødsel, og ugresset du luket tidligere gjør like god nytte som matrestene dine. Selv lager hun kompost i en vaskebøtte.

Som med gjødsel har hun eksperimentert med lyskilder. Flere studenter bor i kjellerleiligheter, og da er det kanskje ikke optimalt å dekke det ene lille vinduet med planter og blomster. Løsningen kan være så enkel som rørløs.

– Av erfaring trenger det ikke være naturlig lys så lenge det er nok lys. Spesielt hvitt lys ser ut til å gjøre jobben.

◀ BARNEGLEDE: Emma Skarstein mener at å dele plantegleden med andre, som barna i Moholt studentbarnehage, er noe av det beste med hagebruk.

Felleshage

Av frø og løker har Skarstein vært en ekte student og brukt det som brukes kan. På Trondheim Folkebibliotek har de en egen avdeling døpt frøbiblioteket, der planteglade kan låne og dele frø som de ønsker. Om du foretrekker netthandel finnes det også sider som norske solhatt.no med økologiske frø.

Som student har Emma begrensede boforhold, og i høst hadde hun ingen egen hage å utfolde seg i. Hun tar aktivt del i Studenthagen, en hage dyrket av og for studenter, og satte nylig i gang et prosjekt med barna fra Moholt studentbarnehage. Målet er å dyrke en liten hage både barna og studentene rundt kan ha glede av, med flust av spiselige og fargerike plantevekster.

– På den måten kan jeg også dele plantegleden med andre, det er jo drømmen. **UD**

HURTIGLISTE:

- ✦ Ikke drukne plantene dine, det er en vanligere død enn dehydrering.
- ✦ Vann gjerne nedenifra, det er slik de vokser i gartneriet.
- ✦ Planter med stor potteklump holder jevnere fuktighet og er lettere å ta vare på enn de med små.
- ✦ Om du dyrker selv, husk gjødsel.
- ✦ Lys er kjempeviktig, men trenger ikke å være naturlig så lenge det er nok.

Kilde: Skarstein, Ladsteing og Gagnås

PLANTELISTE:

- ✦ Sommerfuglgaukesyren er en lilla-bladet plante som helst skal ha jevnt med vann og medium med sol – da blir fargen penest. Om du plasserer den i et nordvendt vindu vil den trives ypperlig. Husk at selv om den ofte visner på høsten, blomstrer den igjen når du vannet den til våren.
- ✦ Sukkulenter er en gruppe planter som lagrer vann i blader og stengler, og tåler derfor tørke svært godt. Helst skal du la dem tørke mellom hver vanning og plasser dem gjerne på en lun plass. Mengden sol som sukkulenter tåler varierer, men ofte trives de med medium mengde. Både aloe vera og kaktuser er sukkulenter.
- ✦ Svingermors tunge består av en bladrosett med skarpe blader av varierende lengder og flotte grønn-toner. Den er kjent som en gammel og trofast husvenn som du nærmest må gå inn for å kverke. La den gå tørr mellom hver gang du vannet den, som trolig er et par ganger i måneden på sommerstid.
- ✦ Husk at planten har det best om du gir den litt ekstra kjærlighet!

Kilde: Skarstein, Ladsteing og Gagnås

6 av 10

lektorstudenter er med. Er du?

Send PS til 02014 for å bli medlem
Det er **gratis** og bare fordeler.

Les mer på pedagogstudentene.no

BANANSKALLCURRY

TEKST OG FOTO: JESPER MEISLER

Har du noen gang ergret deg over å bruke tid på å skrelle grønnsaker og frukt når du er skrubbsulten? Til tider kan det være et ork å måtte finne fram skrelleren nederst i den rotete kjøkkenskuffen, for så å måtte stå bøyd over søppelkassen eller vasken før du kan sette i gang med middagen skikkelig. Men selv om du skreller er det ingen grunn til å gjøre skallet om til avfall! Det kan nemlig bli råvarer til egne smakfulle retter. I tillegg får du en rekke fordeler dersom du velger å bruke skall i matlagingen din. Mange av næringsmidlene og mineralene ligger like under skallet, og risikerer derfor å gå tapt dersom man benytter en kniv eller en skreller til å fjerne det. Om du lar skallet være på, sørg for at du vasker råvarene godt, særlig om det har vært i kontakt med jord. Slik sikrer du at du får fjernet eventuelle jordrester før du har det i gryten eller pannen.

En eksperter i team (EIT) gruppe bestående av medlemmene Marie, Vanessa, Eirik, Ørjan, Viktoriya og Vilde i landsbyen *Fremtidens mat ved bruk av bioprodukter*, har ønsket å fokusere på å minske matavfall, noe som har resultert i heftet *Skall er knall*. Her finnes det en rekke fakta om økonomiske og bærekraftige faktorer for hvorfor dette er gode alternativ, samt ti ulike oppskrifter for hvordan du kan utnytte bananskall, epleskall

eller gulrotskall for å nevne noen. Denne oppskriften er inspirert av deres oppskrift på bananskallcurry. Ifølge heftet til EIT-gruppen inneholder bananskallet mye kalium, i tillegg til mer fiber enn selve fruktkjøttet. Så neste gang du tar deg en banan etter trening eller til frokost, ikke kast skallet, men heller sleng det i fryseren og oppbevar det til en dag du ønsker å prøve noe nytt.

Et tips fra gruppen er å benytte deg av grønne, umodne bananer til denne oppskriften.

DU TRENGER:

3 bananskall
Ca 1 dl kokosmasse (eventuelt en dæsj kokosmelk)
3 grønne chili
4-5 sjalottløk
Fersk ingefær, 4-5 cm stor bit
3 hvitløksfedd
En håndfull karriblader (eventuelt en klype malt karrikrydder)
Salt og pepper
Olje
En klype hver av:
Gurkemeie
Korianderfrø
Fennikelfrø
Sennepsfrø
Spisskumminfrø

SLIK GJØR DU:

1. Kutt av endene på bananen, fjern skallet og kutt det i tynne strimler eller små biter. Kok dette i noen minutter med litt salt til de er myke. Om du ønsker å fjerne mest mulig av bitterheten i skallene bytter du vannet en gang og koker opp på nytt.
2. Sett en tørr panne på medium varme. Ha i korianderfrø, fennikelfrø, sennepsfrø og spisskumminfrø. Rist frøene i noen minutter. Ha i en dæsj olje og stek til du hører og ser at frøene begynner å poppe.
3. Ha i løk, chili, karri og gurkemeie og stek til løken har myknet. Tilsett deretter hvitløk ingefær. Stek i 1-2 minutter. Ha så i kokos og bananskallbitene. Skru opp varmen og stek i noen minutter til.
4. Om du ønsker mer saus kan du tilsette en dæsj kokosmelk, vann eller kraft og la det putre i noen minutter.
5. Topp gjerne med koriander eller persille. Server for eksempel med ris og nanbrød.

Studentene på fjorden

Mens studenter sitter i kriker og kroker over hele Trondheim by og leser til eksamen, finner NTNUI Seiling motivasjonen et annet sted enn kun på lesesalen.

TEKST: Sofie Flølo Dyrstad, Bent Kalvehagen | FOTO: Kjartan Nyberg Håland

Nede på Skansen i Trondheim gjør leder Rasmus Wichstrøm Munter i NTNUI Seiling og makkeren hans seg klare for årets første onsdagsregatta.

– Onsdagsregattaen er noe vi deltar i hvert år, og er et av våre regelmessige arrangementer i tillegg til mandagstreningene, sier Munter.

I seiling blir flere race, der man konkurrerer mot andre båter, kalt for en regatta. Onsdagsregattaen i Trondheim arrangeres hver onsdag gjennom hele sesongen, og er åpen for alle som ønsker å delta. Vinneren av regattaen er laget som gjør det best totalt.

I likhet med andre regattaer har man en bane der man legger ut bøyer. Startstrekken er mellom to bøyer, og når startskuddet går seiler man ut på banen. Den første båten som krysser mållinjen vinner racet.

Poengene man får tilsvare hvilken plass man havner på, som vil si at om man får ti førsteplasser får man ti poeng, og om man får ti andreplasser får man 20 poeng. Deltakerne med lavest poengsum vinner regattaen sammenlagt.

Størrelsen teller

For å bli en god seiler er det tre hovedaspekter man må mestre. Det ene er fysisk form, som er vanlig i alle idretter. I tillegg er det en god del

taktikk og teknikk.

– I seiling kan man ikke bare seile der man vil. Man må jobbe mot vinden, og da er det mye taktikk i når man burde snu og gjøre ulike ting. De som er veldig gode i taktikk er ofte de som gjør det best. Hvordan man setter opp båten til forskjellige forhold har også mye å si for farten, sier Munter.

Det er ulike klasser i en regatta, fordelt etter hvilken båt man seiler. Her er det størrelsen på båten som bestemmer hvilken klasse man deltar i. Det er flere båttypen og flere klasser i onsdagsregattaen.

– Vi seiler i en båt som kalles Yngling, som er en tremannsbåt. Denne båten har en svær metallbit under seg som gjør at den ikke kantrer, så det er en veldig solid båt å seile, og en båt som er veldig bra for nybegynnere. Den har blitt brukt som OL-båt, så den fungerer også bra som regattabåt som konkurrerer mot hverandre, forklarer Munter.

Kjølighet på sesongen

NTNUI Seiling arrangerer hver april og i slutten av august nybegynnerkurs for å lære nysgjerrige studenter hvordan man seiler.

– Vi gjør det ganske bra på nybegynnersiden. Kurset som vi arrangerte nå i april ble utsolgt på en time, så det er ganske populært, sier Munter.

Kurset hadde 30 deltakere som lærte hvordan man skulle seile, operere en båt og alt grunnleggende rundt seiling i løpet av en helg. Munter forteller at de merker en økning i medlemstallet på grunn av nybegynnerkurset. Søndagsøkten ble derimot avlyst på grunn av sterk vind og sterke bølger.

– Det virket som at alle var utrolig fornøyde. Det var mye vind den siste dagen, men vi fikk til tre av fire økter, sier han.

Etter nybegynnerkurset skal alle deltakere kunne operere båten på egen hånd. Samtidig får man muligheten til å delta på arrangementene til NTNUI Seiling, og muligheten til å leie båter og seile på egenhånd ute på fjorden.

De mer erfarne seilerne i NTNUI Seiling hadde åpningsregattaen sin helgen før.

– Det begynte å snø på søndagen, så det ble en kald start på sesongen. Men alt i alt er vi veldig fornøyde med sesongstart, sier Munter.

Fra nybegynner til OL-utøver

NTNUI Seiling består i dag av omtrent 290 medlemmer, der 10-15 av dem er aktive seilere som konkurrerer.

– Nivået er veldig spredt. Vi har folk som har vært med på nybegynnerkurs én gang og som leier båter og seiler for gøy, også har vi

folk som har konkurrert aktivt i seiling i flere år. Vi prøver å få inn flere og flere aktive seilere som vil konkurrere, men vil også alltid ha flere nybegynnere, sier Munter, som selv har drevet aktivt med seiling siden videregående.

En av Norges beste seilere er Herman Tomasgaard. Han studerer til vanlig ved NTNU, men har tatt permisjon for å fokusere på seiling fram mot OL i Tokyo i 2020.

– Jeg har prøvd å kombinere seiling og studier noen semestre, både med full studieprogresjon og halv studieprogresjon. Det er ofte vanskelig å finne tid til å lese på samling, noe som kan føre til at lesingen går veldig opp og ned i perioder, sier han.

Tomasgaard gikk i februar av med seier i årets første verdenscupregatta i Miami. Dette var hans første verdenscupseier. I april kom både han og medseiler Line Flem Høst på hver sin fjerdeplass fra verdenscupen i Italia.

Kjemper for å rykke opp til Eliteserien

NTNUI Seiling deltar også i Seilsportsligaen, som er en liga for seilforeningene rundt omkring i Norge. I dag seiler NTNUI Seiling i førstedivisjon, men har et mål om å rykke opp til Eliteserien denne sesongen. Det blir med andre ord mye seiling på NTNUI Seiling i sommer.

– Forrige sesong var vi bare en plassering unna å rykke opp, så i år har vi virkelig troen, sier Munter.

For Tomasgaard var målet for sesongen å ta noen medaljer i de største regattaene: verdenscup, EM eller VM.

– Jeg klarte gull i årets første verdenscup, og fjerdeplass i den andre. Målet for resten av sesongen►

SEILSPORT

SeilSPORT foregår i form av kappseiling i seilbåter.

Seiling i Norge styres av Norges Seilforbund.

En konkurranse innenfor seiling kalles for regatta.

Konkurranseseiling foregår både individuelt og i lag.

Seiling er en egen gren i sommer-OL og er den sommer-idretten hvor Norge har flest OL-gull.

Kilde: NTNUI Seiling

blir å prøve å følge opp med lignende resultater i EM og VM, sier han.

Planlegger studentmesterskap

Videre planlegger NTNUI Seiling å arrangere studentmesterskap i september.

– Det er fortsatt i planleggingsfasen, men vi håper å få det til. Seiling er ikke en egen gren under Studentlekene, så da er vi nødt til å arrangere vår egen turnering, sier Munter.

Om alt går etter planen går mesterskapet av stabelen den 13. september i Trondheimsfjorden. Da har NTNUI Seiling et håp om å samle alle seilglade studenter fra hele landet.

Seiling som eksamensmotivasjon

Selv om eksamensperioden nettopp har startet for de fleste studenter, finner NTNUI Seiling eksamensmotivasjonen et annen sted enn på lesesalen.

– Vi prioriterer ikke akkurat onsdags-regattaen i eksamensperioden, men de som vil seile den seiler, også håper vi at det fine været holder seg resten av tiden, slik at vi kan få seilt mye, sier Munter.

Han ser fram mot denne sesongen, og håper at den blir en suksess.

– Hvis været blir slik som mai i fjor så blir det mye seiling både for nybegynnere og aktive, sier han. **UD**

Gullball

Vipers Kristiansand

Sørlandsjentene har allerede sikret seg seriegull i eliteserien. Nå har de også kommet seg helt til semifinalen i Champions League, noe bare to andre norske håndballag har klart tidligere. Vipers er uten tvil det beste norske håndballaget vi har akkurat nå, og vi ønsker dem lykke til i en eventuell finale!

Mathieu van der Poel

Det ble ikke norsk seier i Amstel Gold Race 2019, men etter den avslutningen kan vi ikke klage. De siste tre kilometerne virket det som at seieren kom til å gå til Jakob Fuglsang eller Julian Alaphilippe, men plutselig kommer Mathieu van der Poel syklende i full fart helt ut av det blå og tar gullet rett foran øynene til Fuglsang og Alaphilippe. Det ble ikke norsk seier, men vi klager ikke. For maken til finere og frekkere avslutning skal man lete lenger etter!

Shane Long

Det tok Southampton-spilleren bare syv sekunder å score Premier League-historiens raskeste mål noensinne i kampen mot Watford. Det er vel egentlig ikke så mye mer å si her enn salut!

Rødt kort

Manchester United og Ole Gunnar Solskjær

Dere vet hva de sier. Ny dag, nye nederlag. Hvor mange kamper har de tapt nå? Vi har mistet telling. Vi kan vel nærmest si at United ikke når topp fire denne sesongen, Det er litt synd, for de skal i utgangspunktet være et av Europas beste fotballag. Solskjær har definitivt ikke hatt den letteste overgangen som ny trener, men vi ville trodd at han skulle klart å gjøre det litt bedre mot lag som Everton. United har en historie med å slite ut trenere som viser stort potensiale. Solskjær er nå i ferd med å følge David Moyes, Louis van Gaal og José Mourinho i rekken av trenere som ikke har klart å erstatte Ferguson. For alle United-supportere der ute håper vi at ting begynner å ta seg opp snart.

Rosenborg

Oh, how the mighty have fallen! Det har vært en knalltøff start på sesongen for eliteserievinnerne og deres nye trener Eirik Horneland. Etter tre kamper ligger de på nest sisteplass. Problemet ligger riktignok ikke hos den nye treneren. Med den høyeste gjennomsnittsalderen blant spillerne sine i Eliteserien, så har klubben et stort behov for nytt blod i troppen sin. Man får bare håpe at klubben innser dette snart. Det tar vel uansett ikke så lang tid før Ivar Koteng bestemmer seg for å kvitte seg med Horneland som trener, slik som han gjorde med Kåre Ingebrigtsen.

KLIMABEVEGELSE: Hundretusenvis av mennesker i hele verden går i tog for å presse lokale myndigheter til raskere håndtering av klimagassutslipp. I Trondheim står noen av dem utenfor rådhuset hver fredag.

Klimaaktivismen mot staten

Mens penger renner inn i oljefondet begynner en misnøye med hvordan myndighetene håndterer klimaspørsmålet på å bre seg.

TEKST: Peter Fagnæs og Marthe Stoksvik | FOTO: Vilde Charlotte Jacobsen

Norske myndigheter har ikke et gitt ansvar for drivhusgasser sluppet ut utenfor Norges landegrenser, men i tråd med Parisavtalen er alle verdens land forpliktet til å kutte i sine klimagassutslipp. Målet med Parisavtalen er å begrense en gjennomsnittlig oppvarming av jordkloden til to grader. Samtidig observerer ungdommer en potensiell frarøvelse av deres framtidige livsgrunnlag og streiker for en bærekraftig samfunnsstruktur i gater rundt omkring i hele verden.

Kompleksiteten i klimaproblematikken gjør at det er vanskelig å vite hvor man skal begynne. Det globale bildet er enormt, og hvert individ virker så ufattelig lite i forhold. Likevel begynner en av løsningene i relasjonen mellom individet og samfunnet.

Unges klimakamp

Organisasjonen Natur og Ungdom (NU) har posisjonert seg som en hovedaktør i de unges forsøk på å begrense norske klimagassutslipp. 22. mars i år var NU hovedarrangør av skolestreik for klima over hele Norge. Det er anslått at omtrent 40 000 unge tok til gatene i streik denne dagen. NU-leder i Trondheim Hedwig Thierry Aresvik arrangerte streiken i Trondheim der mellom fire og fem tusen møtte opp utenfor Vår Frue Kirke.

– Dagen etter streiken våknet jeg opp til en fantastisk dag. Luften utenfor kjøkkenvinduet mitt luktet søtere enn vanlig. Det var lukten av håp, sier hun.

Aresvik har vært sint og forbanna. Disse følelsene kjenner hun når det er snakk om at norske

myndigheter ikke enda har begynt med en utfasing av oljenæringen. Hun mener klimagassavtrykket til gjennomsnittsnordmannen bør ses i lys av utslippene fra eksportert olje i utlandet.

– Vi utvinner olje fordi vi tjener masse penger på det, men hvor er solidariteten med de fattigste som allerede kjenner konsekvensene av klimaendringer? Selv om vi ikke kan redde verden, kan vi inspirere andre ved å ta det første steget. Nordmenn har et ansvar å ta, sier hun.

Kampen om oljen

Samtidig holder Aresvik fast i en optimisme. Hun sier at Barentshavet kommer til å bli oljefritt, at det bare er et spørsmål om tid og at de unge ikke kommer til å gi seg. Den 24. mai blir det arrangert en ny skolestreik for klimaet i Trondheim, i andre

PARADIGMET: Flere og flere klimaaktivister og samfunnsvitere mener at nåværende strukturer i samfunnet er skadelige for miljøet.

norske byer og over hele verden. I tillegg har NU anket et søksmål de tapte mot staten i november 2017 til Borgarting lagmannsrett.

Søksmålet er rettet mot den norske statens oljeutvinning i arktis. Grunnlaget for saksøkingen er grunnlovens § 112, den såkalte miljøparagrafen:

«Enhver har rett til et miljø som sikrer helsen, og til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares. Naturens ressurser skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett også for etterslekten.»

I tingretten ble det vedtatt at miljøparagrafen beskriver en rettighet alle nordmenn har. Isåfall er staten forpliktet til å gi oss og bevare denne rettigheten. Det ble også vedtatt at dette skal vektlegges, men søksmålet ble tapt da staten fikk medhold i påstanden om at det ikke er noe de kan gjøre. I samarbeid med Greenpeace og Besteforeldrenes klimaaksjon håper NU nå på å få gjennomslag i lagmannsretten i november i år.

Styreleder for Besteforeldrenes klimaaksjon Steinar Winther Christensen håper også at søksmålet får gjennomslag. Han er pensjonert

jurist og mener det er sannsynlig at saken blir anket til høyesterett. Winther Christensen sier det er utfordrende for en domstol å si nei til leting etter nye olje- og gassfelt.

– Uansett utfall i borgarting lagmannsrett kommer vi nok til å anke saken videre. Ni av ti private søksmål som ankes til høyesterett blir avvist, men grunnlovens §112 har aldri før blitt prøvd der, forteller han.

Tydelige krav

Mens barnebarna bruker sin stemme i streik for klimaet, vil noen av besteforeldrene deres også motvirke menneskeskapte klimaendringer. Besteforeldrenes klimaaksjon er en tverrpolitisk organisasjon med tydelige krav om politiske og økonomiske omdreining i samfunnet, der det skal bli gjort langsiktige valg med de kommende generasjoners interesser som utgangspunkt. Etter at skolestreik har blitt de unges form for aktivisme, skal vedtaket om at organisasjonen ikke skal delta i sivile ulydighetsaksjoner bli tatt opp til diskusjon.

SØKSMÅLET MOT STATEN

- Greenpeace og Natur og Ungdom sak-søkte staten i 2017 og tapte.
- Søksmålet bygget på at utstedelsene i 23. konsesjonsrunde er i strid med grunnlovens §112, basert på kunnskapen vi innehar om klimaendringene.
- I 23. konsesjonsrunde ble det utstedt 82 nye oljefelter til leting etter olje og gass.
- Besteforeldrenes klimaaksjon er med som partshjelper.
- Saken har blitt anket og skal opp i borgarting lagmannsrett 5. november 2019.

BESTEFAR: Steinar Winther Christensen bruker deler av pensjonisttilværelsen sin på å kjempe for en sikker framtid for sine barnebarn. FOTO: Privat

– Vedtaket skal diskuteres på landsmøte til høsten, men det er motstrid. Tendensen er at mange av medlemmene går i retning aktivisme i form av sivil ulydighet, men det er også medlemmer som ønsker å være mer forsiktige. Medlemmene kan delta i sivile ulydighets-aksjoner hvis de vil, forklarer Winther Christensen.

Er samfunnskontrakten brutt?

– Det er mange ulike meninger som kan legges i om samfunnskontrakten er brutt. Jeg er ikke uenig i at den er det. Hvis norske myndigheter verner om olje og gassutvinning er det helt i strid med kunnskapen vi har om klimaendringer. Ledende politikere har som hovedansvar å ta vare på et framtidig levende miljø, sier Winther Christensen.

Om klimagassutslippene fortsetter å øke i den hastigheten de gjør nå, kan jordklodens gjennomsnittstemperatur være over to grader varmere før det 22. århundre. For å forhindre dette må tiltak gjøres globalt, i alle land i hele verden. I Parisavtalen har ledere fra nesten hele verden blitt enige om at utslippsskutt er veien til målet, og at landene skal være klimanøytrale en gang mellom 2050 og 2100. Nicaragua og Syria er de eneste landene som ikke har skrevet under. I tillegg har president Donald Trump satt i gang prosesser for å trekke USA ut av avtalen.

Extinction Rebellion er en internasjonal organisasjon som mener målene i Parisavtalen ikke er gode nok. De stiller krav om at globale myndigheter skal iverksette juridisk bindende politikk som reduserer klimagassutslipp til

netto-null snarest, ideelt innen 2025. Thomas Hylland Eriksen er professor ved sosial-antropologisk institutt på UiO, og er en av 25 kulturpersonligheter og akademikere som har skrevet under på det globale klimaoppropet og tilsluttet seg opprørsærklæringen til Extinction Rebellion. I opprørsærklæringen står det blant annet at samfunnskontrakten er brutt.

– Bruddet på samfunnskontrakten handler i mine øyne om at våre regjeringer siden Kyotoavtalen i 1990 har lovet å ta grep for å forhindre klimagassutslipp. Nå er utslippene høyere enn i 1990, sier Hylland Eriksen.

Savn av politisk vilje

Den 10. april i år ba regjeringen stortinget om å tilslutte seg EUs klimaavtale. Avtalen krever at Norge kutter sine klimagassutslipp med 45 prosent innen 2030. Hylland Eriksen tror ikke staten er i stand til å nå disse kravene med politikken som føres i dag.

– Det økonomiske og politiske systemet er bygget på vekst, noe som strider mot miljøet. Jeg mener regjeringen er uærlig i retorikken når de legger fram tiltak om klimaløsninger. De kommer ikke med noen forslag. Norske myndigheter må innrømme at klimaproblematikken er vanskeligere enn de trodde, sier han.

Hylland Eriksen tror vi må gjøre ting helt annerledes. Blant annet mener han at vi må kjøle ned økonomien, kutte i forbruk og reise, og tilnærme oss en annen relasjon til omgivelsene. Det er også på tide med flere tydelige virkemidler, som skolestreik for klimaet og sivil ulydighet.

FOTO: Peter Fagernes

FRAMTIDA: Leder av Natur og Ungdom i Trondheim, Hedwig Thierry Aresvik (t.v.) og fylkesleder i Grønn Ungdom i Trøndelag, Benedicte Pentha Bakken (t.h) spur hvor mye penger som kan kompensere for barnas odelagte framtid.

Fraværsgrensa setter en stopper for unges klimakamp

Julie Bang er leder for Natur og Ungdom i Rana. I den lille byen på Helgeland kjemper hun for at det skal skje endringer før det er for sent. Sammen med hundrevis av andre ungdommer ba hun ordføreren ta et tak for miljøet. Hun fikk ros for sitt engasjement og kan forsikre om at det absolutt er mulig å gjøre byen grønnere.

– Jeg føler ikke det har skjedd noe siden streiken. Det er virkelig på høy tid at noen tar i et tak før det er for sent, forteller Bang.

Natur og ungdom i Rana jobber for å vekke interesse og øke bevisstheten rundt klimaendringene. Etter alle forsøk på å skape engasjement ser de at det er streiken som har

gitt dem mest oppmerksomhet. Det er likevel et virkemiddel de ikke kan benytte seg av like mye som de gjerne vil.

– Jeg kan ikke streike mer uten å stryke på skolen, sier Bang.

Hun opplever at det er vanskelig å få voksne politikere i dress til å høre på hva de unge har si. De har funnet virkemiddelet som fungerer, men fraværsgrensa tillater dem ikke å bruke det. Å streike skolen for klima vekker oppmerksomhet. Det er rebelsk, men det gir ugyldig fravær. Har du ti prosent ugyldig fravær stryker du. Det skaper en følelse av maktesløshet blant ungdommene. De kan organisere seg og gjøre opprør etter skolen, men det får ikke i nærheten av den oppmerksomheten streiken ga.

Før streiken i mars oppfordret Erna Solberg i en pressemelding på NRK elevene om å være på skolen og lære om hvordan man kan påvirke politikere framfor å streike. Bang stusser over dette og mener oppfordringen egentlig er ganske meningsløs.

– Vi får ugyldig fravær for å streike, men lærer i samfunnsfagtimene at en burde streike for å påvirke politikere, sier hun.

Selv om det kan virke håpløst noen ganger vil Bang uansett ikke gi opp, og mener at vi aldri må slutte å kjempe.

– Det er på tide å skjønne alvoret. Det er ikke for sent ennå, sier Bang. **UD**

Samvittighet til salgs

Å bli et miljøvennlig menneske er for de fleste et spørsmål om bekvemmelighet. Her er tre behagelige steder å prøvekjøre den grønne livsstilen.

TEKST: **Atle Sandvand** | FOTO: **Celine Bergundhaugen**

Flere og flere studenter endrer livsstil for å bidra til reduksjon av global oppvarmings potensielt katastrofale konsekvenser. Langt større er likevel gruppen av oss som støtter denne atferdsendringen, men fortsatt har til gode å manifestere sine idealistiske sider.

Å bli et klimavennlig menneske innebærer spesielt en gevinst for mangfoldet av arter og økosystemer er på jorda. Det er også et standpunkt for medmennesket, da spesielt de ressursvake. Fra et egoistisk ståsted kan man påstå at det er et gunstig valg med tanke på framtidig selvfølelse (*nei, sønn, det er klart jeg ikke bare satt og så på verden rakne*).

Man kan altså ha mye å vinne, men det er likevel ikke til å skyve under teppet at en personlig grønn omstilling innebærer psykiske og fysiske tungløft. Kjøtt, bil, shopping og reise for eksempel, betyr mye for mange.

Prisløs

Bak kassa holder Ivar Djurhuus gjenbruks-fortet hos Prisløs i Brattørgata. «One Time 4 Your Mind» av Nas vugger kundene gjennom hipster-

skjorter, afterski-jakker og lettslitte, rimelige kvalitetsjeans.

Butikken har som mål å være mest mulig miljøvennlig, for eksempel ved å bruke gammel tekstil fra gardiner og lignende til å lappe sammen klær.

– Klesindustrien er blant de mest miljøfiendtlige. Problemet ligger i at det er få som kjøper og bruker klær til de er slitt ut. Gjenbruksbutikker forsøker å gjøre dette enklere, sier Ivar.

Han hevder at klimaavtrykket er størst hos leverandører av såkalt «fast fashion», altså klær som produseres i takt med kjøpt endrende trender. Og selv om Prisløs åpenbart er en motvekt til alt dette, er Ivar redd for at gjenbruksmarkedets vekst senker terskelen for å fylle på garderoben. Plagg som går av moten kan enkelt dumpes hos gjenbrukssjappene.

Etikken

I Olav Trygvassons gate ligger en dagligvarebutikk som selger miljøvennlige produkter fra ansvarlige leverandører. En av Etikdens eiere, Zana Taher, stadfester at dette er en ideell organisasjon. Samtalen med ham overbeviser meg kjøpt om at det ambisiøse butikknnavnet er berettiget.

– Vi har 28 frivillig ansatte som har behov for tilrettelagt arbeid. Det er kun min kone, en heltidsansatt og noen få deltidsansatte som får lønn. Det eventuelle overskuddet vårt går til organisasjoner som Kreftforeningen, Flyktninghjelpen eller Leger uten grenser. Alt etter hvem som trenger det mest, konstaterer mannen rolig.

Over 200 kasser med krydder, tørket frukt, korn og nøtter fyller opp lokalet, sammen med miljøvennlige versjoner av de fleste dagligvareprodukter. Her inne kan du fylle dine tomme sjampoflasker

med ny, organisk såpe, og erstatte kaffefiltrene dine med vaskevennlige tøyversjoner.

Prislappen på mange av produktene i Etikken er høyere enn i vanlige butikker, med unntak av løsektvarene.

– Økologiske, sosialt rettferdige produkter er dyre å kjøpe inn. Bruken av sprøytemidler gir større avlinger, og selvsagt er det økonomisk lønnsomt å underbetale bøndene som høster dem, forklarer Zana.

JAKTER IKKE RIKDOM: Zana Taher forteller at et eventuelt overskudd fra Etikken går til veldedige organisasjoner.

Hyklari

26-åringen Anna er student ved NTNU og synes prisen er verdt å betale. Hun slår gladelig av en prat, med økologiske papirposer i begge hender, og deler sine tanker om Etikken.

– Jeg prøver å forbedre meg selv ved å spise mindre kjøtt og være mer miljøvennlig, så denne butikken synes jeg er fin. Men det er dyrt her, spesielt for studenter, og de har et slags monopol i Trondheim på denne typen produkter. Jeg kjøper ingenting her som jeg kunne fått billigere i vanlige butikker, forteller hun.

Kunne du vurdert å kjøpe produkter som de vaskbare kaffefiltrene?

– Jeg har faktisk en veldig dyp kjærlighet for kaffe, så jeg er avhengig av å ha en spesiell type papirfiltre. Sånn sett illustrerer nok dette et problem som gjelder flere, en form for hyklari. I

DE SMÅ GREP: Anna er en av studentene i Trondheim som prøver å holde seg mest mulig miljøvennlig, dette ved å ta små grep som å spise mindre kjøtt, og å handle miljøvennlig.

bunn og grunn handler det om bekvemmelighet, sier den lattermilde doktorgradsstudenten.

Bekvemmelighet og økonomi er logiske hindringer for de aller fleste. Heldigvis skinner sola i dag, og Lånekassen har nylig velsignet oss med stipend. Turen går videre for å ta et oppgjør med den fremste dyre- og miljøsynderen: kjøttet.

Falafelkompaniet

Lukten av sunn mat regjerer i det avslappede lokalet til Falafelkompaniet i Repslagerveita. For hundre kroner serverer en elegant danske deg en feit falafelrull. Lompe, saus og selvsagt falafelen, er tilberedt på kjøkkenet. Retten osrer sunnhet, og er en solid innbytter for kjøttet.

Altå kan det hevdes at Falafelkompaniet er et solid sted å avslutte sin første miljøvennlige utflykt. Men til hundre kroner, i matbyen Trondheim, er det på ingen måte selvsagt at studenter på budsjett, uten spesiell begeistring for vegetarismen, skal ta turen nettopp hit.

Oppgjøret

Vaner endres tungt. Det er mye man skulle ha gjort, og å bli med å motvirke en av de største truslene mot menneskeheten noensinne, er for de fleste av vår generasjon en sånn greie. Å skulle prioritere klimavennlig konsum foran livets andre hinder, oppleves nok for mange som en urimelig forventning.

Legg på regningen at vegetarkjøttdeig er dyrere enn vanlig, at du er elendig på kjøkkenet og ikke minst at du har spart til et visst plagg i en god stund nå, så er det nesten tilgivelig at du fortsetter som før. Men bare nesten, for alle monner drar.

Sakte, men sikkert skal det gå å manipulere seg selv til å ikke være et miljøsvin. Det har blitt gjort, gud vet hvordan. En kan kanskje starte med å handle på en av butikkene nevnt her, høre på «Earth Song» mens man trækker rundt på sykkelen. Stikke innom en klimastreik, sjekke noen av talene til Gretha Thunberg og spise veggisburger til nattmat. Fortsette med å velte seg i dystopiske dokumentarer om global oppvarming. Muligens, over tid, kan det hele resultere i en grønn snøballeffekt, og plutselig er du medlem av klimaopprøret Extinction Rebellion, og leser FN-rapporter til du vrir deg i lakenet av klimaangst. **UD**

– Vi må ikke være naive og tro at ting alltid vil bli bedre

Sarah Sørheim er redd for en utvikling der mistillit vil slå rot i samfunnet.

TEKST OG FOTO: **Marthe Stoksvik**

24. april hadde Sørheim livesending sammen med Aftenpodden på Studentersamfundet, og hun er imponert over det fantastiske studentmiljøet i Trondheim.

– Jeg var en veldig dårlig student, men jeg klarte å fullføre en bachelor i kunsthistorie. Det satt langt inne, sier Sørheim, som tror at det gått enda verre med studiene hvis hun hadde studert i Trondheim.

Senere har hun erfart at prioriteringen på skolefronten ikke var så dum. Hun brukte all sin tid i studentradioen, Radio Nova, noe som også viste seg å bli hennes inngang til arbeidslivet. Hennes første faste jobb ble som kulturredaktør i Klassekampen, bare 27 år gammel. Sørheim har jobbet i Dagbladet, NRK, Dagens Næringsliv og Aftenposten. Nå skal hun snart gå inn i jobben som nyhetsredaktør i Norsk Telegrambyrå (NTB).

Kranglet seg til en karriere

Sørheim hadde aldri noen plan for hva hun hadde lyst til å gjøre, og fulgte heller personlige interesser. Blant dem fantes en stor interesse for journalistikk. Med en mor innen kulturlivet og far som forfatter var det liten tvil. Hun har jobbet mye innen kultur som journalist og redaktør, men hennes første møte med journalistikken var i lokalavisen på Romerike da hun var 16 år.

– Jeg klarte å krangle meg inn der og det var jeg skikkelig fornøyd med, sier Sørheim.

På jobbintervjuet for redaktørjobben i Klassekampen brukte hun også all tiden på å krangle.

– Vi hadde helt motsatte syn og hadde en skikkelig opphetet samtale, forteller Sørheim.

Mot hennes forventninger fikk hun jobben og skryter av sjefen som turte å satse på noen som kanskje ikke var den mest åpenbare kandidaten.

– Det er viktig som leder å rekruttere mennesker som ikke bekrefter ditt eget verdensbilde. Spesielt journalistikken, som burde strebe etter å løfte alle ulike meninger fram i lyset, har

godt av å utfordre sine egne synspunkter.

Det er denne balansen mellom ulike syn, sannhet og troverdighet som gir skikkelig god journalistikk.

– Å jobbe i Klassekampen vekte et samfunnsengasjement i meg som kanskje lå der litt latent. Jeg lærte utrolig mye av å jobbe der, sier Sørheim.

Sosiale medier fører til demokrati

Vi befinner oss i en digital verden og nesten alle har en smarttelefon i lomma med hele verden bare et tastetrykk unna. Sosiale medier er en stor del av dette.

– Sosiale medier har åpnet og demokratisert journalistikken. Nå kan publikum gi tilbake-meldinger og det har journalistikken hatt godt av, forklarer Sørheim.

Sørheim kan huske en analog verden og en analog presse. Hun husker også en selvtilitt blant journalistene som falt i grus da kommunikasjonen gikk begge veier.

– Plutselig kunne du få kritikk for artikkelen du trodde var helt perfekt. Det var brutalt, men veldig positivt, sier Sørheim.

Sosiale medier fører til en evig debatt. Det tror Sørheim er utelukkende positivt, men hun tror aldri at sosiale medier vil erstatte de etablerte mediene.

– Etablerte medier går gjennom en kvalitetskontroll som sosiale medier ikke gjør, forteller hun.

Det er uansett viktig at mediene er der og kommuniserer med publikum, mener hun.

Fake news

Sørheim forteller at norske medier lever i beste velgående og har en sentral rolle i landet, men hun er likevel bekymret for vår evne til å se flere sider av samme sak.

– Vi lever i en tid der vi har uendelig tilgang på kunnskap, informasjon og verktøy. Det tilsier at mennesker skal være opplyste og reflekterte, forteller Sørheim.

Likevel ser hun en stadig voksende mistro til medier og mistro til at mennesker vil hverandre vel. Hun tror at mye av grunnen til dette er framveksten av populistiske krefter som kjemper mot hverandre.

SARAH SØRHEIM

Yrke:

Nyhetsredaktør i NTB.

Bosted:

Oslo, sammen med kjæreste og barn.

Fotballag:

Liverpool.

Er dårlig til å:

Lage mat, men kan lage pinnekjøtt.

Klarer seg ikke uten:

Den store veska. Alt fra tørre sokker til bleier til barna finnes i den.

Favorittartist:

Bob Dylan.

– Mediene skal være en uavhengig kraft som gir en stemme til alle. Jeg er redd for at flere alternative medier skal vokse fram. At medier går fra å være denne kraften til å bli et verktøy for en bestemt gruppe og kjempe mot andre grupper, forteller Sørheim.

Norge er riktignok ikke helt på dette nivået, men Sørheim peker mot USA med en president som har erklært sin mistro mot pressen og mener at de skriver falske nyheter.

– Det blir et ekkokammer, der alternative medier tilpasser seg leserens verden, sier Sørheim.

For henne er det viktig at alle stemmer blir hørt slik at disse gruppene kommer fram i lyset og korrigeres i offentligheten.

Noe å kjempe for

Sørheim snakker om et liv der hun har vokst opp og tenkt at alt vil gå bra, for det har det jo alltid gjort.

– Og ting har alltid gradvis blitt bedre og bedre.

Det er farlig, tror hun, å ta det for gitt at ting alltid vil gå bra. En burde ikke ta det som en

selvfølge at de som styrer landene i denne verden alltid vil befolkningens beste. I Europa blir journalister arrestert og drept for å ha et kritisk syn mot styresmakter. Det hadde Sørheim aldri trodd kom til å skje i hennes levetid.

– Det er en deprimerende tanke, men samtidig inspirerende. Det gir oss noe å kjempe for, sier Sørheim.

Pressen kan fungere som en påminner, tror hun. En slags felles hukommelse som minner folk på å kjempe for sine verdier og at det ikke alltid er en selvfølge at alt går bra.

– Vi må aldri være naive eller sløve, sier hun.

Fra Aftenposten til NTB

– Det å være leder handler mye om å forholde seg til mennesker. Derfor falt det naturlig for meg å være leder, forteller Sørheim.

Samtidig som hun elsker folk, liker hun også å være en del av mange saker samtidig.

– Jeg ville vært en utrolig dårlig grave-journalist. På samme måte som jeg var en dårlig student. Jeg er altfor utålmodig og nysgjerrig, sier Sørheim.

Hos NTB har hun lagt spesielt merke til vaktstjefens skjermer.

– Det er flere skjermer som viser nyheter fra hele verden som oppdateres hele tiden. Jeg elsker det, forteller hun.

Den 1. mai tar hun over som nyhetsredaktør i nyhetsbyrået NTB. Det er en overgang fra avis til byrå, fra kultur til nyheter. For henne er tiden inne.

– Nå er jeg klar for nye ting og gleder meg til å jobbe med nyheter, sier Sørheim.

I Aftenpodden har hun jobbet med mer enn bare kultur, og har formidlet nyheter fra alle deler av samfunnet. Overgangen til nyhetsredaktør føles som et naturlig skritt. Sørheim har aldri følt seg knyttet til ett spesielt felt, men har interessert seg for alt som foregår i samfunnet. I en tid hvor behovet for informasjon er høyere enn noen gang, ønsker hun å bidra til at nyhetsbyrået leverer med ekstrem høy troverdighet.

– Jeg gleder meg til å stå i nyhetsstrømmen og ser fram til å starte for fullt i ny jobb, sier Sørheim. **UD**

Folka i

Bakken

TEKST: Helene Mariussen | FOTO: Michael Schult Ulriksen

Vegar Ottesen

– Jeg vil være en del av løsningen.

Hva om det finnes et stoff som kan erstatte plast i matinnpakking? Et naturlig materiale som har potensialet til å være like effektivt, men som er enda mer miljøvennlig, fullstendig nedbrytbart, ugiftig, sterkere per gram enn stål og som også kan produseres fra gjenbruksavfall? Vegar Ottesen forsker på nettopp dette ved NTNU, og ønsker å dra verden i riktig retning når det kommer til klimaproblematikken.

– En periode jobbet familien min og jeg som frivillige på barnehjem i Sør-Amerika. Jeg la merke til at barna fikk melk, og tenkte at de ansatte dermed visste en del om ernæring og brukte pengene sine klokt. Det viste seg å ikke være melk, men maismel blandet med vann. De trodde at dersom vannet bare hadde samme farge som melk ville det ha tilsvarende effekt.

– Jeg så menneskelig desperasjon på nært hold. Etter disse opplevelsene har jeg tenkt «det kunne like gjerne vært meg», men jeg har fått et utrolig privilegium å være født som norsk: tilgang på utdanning og ressurser. Det er helt utrolig for en verktøykasse vi får fra fødselen, som overhodet ikke er selvsagt. Å innse dette har formet meg i det meste. Livsmottoet mitt er å forlate verden et bedre sted enn den jeg ble født inn i. Eller i det minste å dra i den retningen.

Vegar jobber nå med nanocellulose. Plast er i dag en av de store miljøutfordringene, og Vegar forsker på naturens eget nedbrytbare materiale som kanskje en dag kan erstatte plast: nanofibre man finner i planters cellevegger.

– Nå ser jeg på de større egenskapene til nanomaterialer. Hvordan kan vi bruke ressurser vi har store mengder av, men som vi ikke utnytter nok? For eksempel nanofibre fra rekeskall eller matavfall. Dette kan også brukes til alt fra bandasje ved brannskade, produksjon av betong, eller gjøre resirkulerbart papir sterkere, sier han.

Det er mange mennesker i Trondheim som vil redde verden.

Bakkefestivalen arrangeres for tredje og siste gang, og har som mål å øke kunnskapen om bærekraftighet og miljø hos innbyggerne i Trondheim. Målet er å motivere til økt miljøengasjement gjennom positive kulturopplevelser. Å formidle det bærekraftige budskapet hadde ikke vært mulig uten mennesker i Trondheim med vilje og visjon. Gjennom fotoprojektet «Folka i Bakken» har viktige bidragsyttere til Bakkefestivalen blitt portrettert. Disse menneskene har vært med på å bygge opp hva festivalen er og står for. Dette er folka i bakken.

Prosjektet i sin helhet kan oppleves som utstilling på Bakkefestivalen, lørdag 4. mai.

TEKST: Helene Mariussen | FOTO: Michael Schult Ulriksen

Ureist er det nye kortreist

Mikrogartneriet tilbyr helårsløsninger for plante-
dyrking med spesielt fokus på moderne plantelys,
plassbesparende løsninger og vannbasert dyrke-
teknikk. De bruker ledlys for å å tilpasse planters vekst,
og vil at folk kan ha en liten kjøkkenhage året rundt.

– Det er ureist som er det nye kortreist. Alt du kan
lage på stedet er bedre enn det som fraktes. Vi ønsker
at dette skal ha en smitteeffekt, og at det blir like
selvfølgelig med liten kjøkkenhage som produserer
urter eller mat, som det er naturlig å ha et kjøleskap.
Tidligere var det ikke vanlig å ha venskap, men nå er
det flere som kjøper det. Urteskap eller planteskap bør
bli en naturlig del av hjemmet.

– Vi tilpasser lyset etter fasen planten er i, og
utvikler lys og frekvenser ut i fra kundens ønske og
plantens behov.

Bygde eget minihus

– Folk må bli mer motiverte til å leve miljøvennlig.
Man kan leve miljøvennlig uten å minke
levestandarden. Det er fantastisk å bry seg om
omgivelsene sine og være oppmerksom på krets-
løpet rundt seg, sier Ola Ravn og Line Fjørstad.

I 2017 flyttet Ola Ravn ut i en lavvo i Bymarka. Han
drømte om å bygge et minihus, en trend som flere år
hadde vært aktuell i USA. Mens han lå i Bymarka og
det nærmet seg vinter fikk han beskjeden: søknaden
om å bygge minihus på Svartlamoen var godkjent.
Det nye lille huset ville han dele med kjæresten, Line.
Men hvorfor ville de bygge sitt eget lille univers?

– Det handler om å leve livet etter magesfølelsen
og kjærlighet, og gjøre det man har lyst til. Friheten
som ligger i det fenger meg. Man har frihet til å gjøre
det man har lyst til uten å bekymre seg for penger,
sier Ola Ravn.

Huset er er bygd for miljøvennlig hensikt. På taket
har de åtte solcellepanel, som gjør dem selvforsynt
med strøm tre fjerdedeler av året. Huset er også bygd
uten plastikk i veggene, noe som gjør at det puster
mer enn moderne hus. De bruker også naturlig
ventilasjon og oppvarming med vedfyring.

Ungt miljøengasjement

– Jeg og mamma hadde en plan om det ble vedtatt
oljeboring i Lofoten – vi skulle reise opp og lenke oss fast
til ett eller annet, sier Anna Solheim Hilstad og ler.

Hun er Bakkefestivalens miljøansvarlig, og vier
mye av tiden sin til klimakampen. I fjor var hun miljø-
arbeider for både Pstereo, Juba Juba og Festningen, og
skal i juni, sammen med Natur og Ungdom, arrangere
klimafestival under navnet Plastihvalen.

– Jeg kan ikke sitte her og se på at verden går til
helvette når det er tydelig at klimaendringene er reelle.
Vi ser at det allerede har gjort store skader ved norsk
landbruk og matproduksjon.

Bananer i lange baner

En tredjedel av maten som produseres blir aldri
spist. I Norge kastes 385 000 tonn mat i året. Det er
det samme som et tog av godsvogner fylt med mat
som står tett i tett fra Trondheim til Lillehammer.

– Mottoet vårt er «Vi gir mat, mennesker og
miljø en ny sjanse». Vi jobber mot matsvinn og
matfattigdom, og samler inn mat som ellers ville
bli blitt kastet. Dette gir vi videre til veldedige
organisasjoner som Bymisjonen og Omsorgskafeen,
sier Marte i Matsentralen, som hver måned når ut
til over 2000 mennesker i Trondheim.

Matsentralen er en ideell forening som drives
fortjenestefritt. De mottar 20 tonn mat i måneden.
Maten kommer fra grossistene og produsentene i
Trøndelag, altså de store lagrene som forsyner
butikkene. Butikkene som kjøper inn maten fra
disse lagrene har krav på en tredjedel av matens
holdbarhet. Går matens «tid» over dette, kjøper de
ikke inn produktet. Dermed kastes en mengde mat
allerede før det har ankommet butikken.

– Vi må få en større respekt for mat. Ta disse
bananene for eksempel – de har feil farge for salg
i butikk og blir derfor kastet selv om de fortsatt
er helt spiselige. Det er sinnsykt å tenke på at
bananene har vokst på et tre i Ecuador, blitt fraktet
med båt over Atlanterhavet, kjørt med lastebiler til
Trondheim, og så stoppes de før de i det hele tatt
når butikken, sier hun.

Klish blir gjerne omtalt som en «rappernes rapper», som er en annen måte å si at han ikke har fått på langt nær den anerkjennelsen han fortjener. Nå sitter han på Antikvariatet, hvor han samme kveld skal spille et akustisk sett med en trio bestående av Eirik Fjelde, Morten Steene og Frode Larsen på henholdsvis piano, bass og trommer/vokal. Med sine nystekte vafler, pinnestoler og lavstemte jazzmusikk er kanskje ikke kafeen på Bakklandet de mest naturlige omgivelsene for en rapper.

– Dette er ikke den type sted jeg er vant til å spille på, men så har vi jo bana oss inn i jazzverdenen med dette prosjektet. Det er veldig kult, men også veldig uvant for min del, sier han.

Det er vel en del offentlige midler rundt jazz også?

– Det er mange kulturordninger, ja. Det er vel egentlig det som er hovedmotivasjonen bak Klish unplugged, hehe.

Gjør-det-selv-mentalitet

I tillegg til å være artist er Klish også sin egen manager og booking-agent, og tar seg av det meste praktiske rundt artistkarrieren selv. Denne gjør-det-selv-mentaliteten har han holdt

på siden starten av karrieren.

– Når man har gjort alt selv føles det ekstra deilig når ting klaffer, samtidig som det tar mye tid vekk fra det kreative. Om man er interessert i å lære nye ting hele tiden er det veldig artig, men jeg forstår godt at mange rappere ansetter folk til å ta seg av de tingene der.

Avhengig av hvordan man teller har Klish gitt ut mellom to og fire soloalbum, og har i tillegg gitt ut en rekke EP-er, mixtapes og singler i flere forskjellige kanaler. I år er han også årets festspill-profil i Harstad, og har brukt de siste månedene på å skrive ny musikk til to konserter.

– Jeg liker å gjøre prosjekter, og får fort dilla på ting. For publikums del tenker jeg også at det er fint å kunne følge utviklingen til artister man liker. Selv om alt kanskje ikke er like fett, er man fortsatt med på en reise.

Klish er også over gjennomsnittet aktiv som konsertartist. Særlig i nord sitter spillejobbene løst, og i løpet av den ti år lange karrieren som rapper har han regelmessig trålet nordkalottens grisgrendte strøk.

– Det går jevnt og trutt i turnering i Nord-Norge for min del, som det sikkert gjør for alle nordnorske rappere. Det er bare fett å kunne spille så mye som mulig. Spesielt når du kan dra til Misvær og spille for fire stykker, som jeg gjorde i fjor. Da lærte jeg jævlig mye om å holde konsert.

Kort grense mellom skildring og forherligelse

Som rapper veksler Klish uanstrengt mellom tradisjonell raplevering, melodiose partier og den stakkato flowen som preger dagens trapmusikk. Tekstene sentrerer gjerne rundt den klassiske hiphop-kombinasjonen av selvsikryt og samfunnskritikk, men tar også for seg vanskelige relasjoner, mørketider og rus. Selv har Klish et ambivalent forhold til å rappe om disse temaene.

– På den ene siden synes jeg det er bra at man prater åpent om ting, og på et personlig plan kan det være godt å få luftet ut litt skittentøy. Samtidig ender man fort opp med å romantisere det man beskriver.

Det siste tiåret har man sett en dreining i den amerikanske ruskulturen mot opiatar og reseptbelagte legemidler, samtidig som at disse stoffene også figurerer tungt i raptekster og musikkvideoer. Selv om Klish ikke tror at det ene

GENSER MED WU-TANG PÅ, HJERTET UTAPÅ

Tromsø-rapperen Klish er vanskelig å sette i bås.

TEKST: Emil Øversveen | FOTO: Torstein Olav Eriksen

Hva er din guilty pleasure?

Det siste året har det gått mye i Karma Chameleon av Boy George. Den synger jeg mye på. Jeg synes også damekosmetikk er bedre enn herrekosmetikk, rent luktmessig.

Har du noen råd til Trondheim-studenten?

Jeg er egentlig ute etter råd selv, fordi jeg tenker på å begynne å studere. Kanskje jeg kan tipse studenter om å begynne med rap for å tjene penger ved siden av studiene.

Hvilken norsk kjendis ville du helst bodd i kollektiv med?

Kåre Conradi er den første jeg kommer på. Jeg har sett han i den vitaminreklamen, der danser han mye og bra.

Når angst blir et tilbehør

Kjendisers trang til å brette ut om eget følelsesliv virker mot sin hensikt.

TOMINE BARSTAD SOLVANG

KOMMENTAR

Journalist

ILLUSTRASJON: Viktorija Belogradovaite

I Trygdekontorets episode «Høl i gjerdet på Gaustad» blir et klipp av Christine Dancke, Ida Fladen og Malin Nesvoll på en eller annen festlig kjendistilstelning vist. I klippet snakker de om hvor på angstskalaen de befinner seg i kveld, og at de mest sannsynlig ville vært hjemme om de hadde hatt mye angst akkurat nå. På slutten av klippet roper de i kor: «Team angst!», for å vise at angst er greit å ha, selv om du er på fest, og selv om du egentlig er en relativt oppegående person. Og det har de også rett i, men det er likevel noe problematisk ved måten det tas opp på.

Det er problematisk fordi tendensen ofte er at psykiske lidelser gjøres om til en vare: «Team angst!», og må nærmest være en nødvendig del av deg for å framstå interessant. I det overseksualiserte samfunnet vi lever i, er angst og depresjon blitt det hotteste tilbehøret blant kjendisene. Misforstå meg rett, angst og depresjon er ikke noe nytt. Det er heller ikke noe som folk plutselig kjenner på mer enn før. Angst har vært en del av det å være menneske så lenge vi har eksistert. Og det er nettopp det det er, det er så menneskelig, og ikke noe som behøver å mystifiseres.

Da jeg gikk på ungdomsskolen, var tumblr og weheartit stedene å henge på internett. Det var også her jeg ble introdusert for bilder av jenter som poserte med åndsfraværende øyne, og ord som «anxiety» eller, «paranoia» i en eller annen artsy font plassert på bildene. Jentene var også ekstremt bleike og tynne. Egentlig slik vi kjenner igjen 90-tallets modeller. Slår du sammen modell og angst, så får du en veldig trendy, veldig mystisk påvirkning. Dette er altså noe vi har blitt matet med en god stund, det har bare tatt en ny form de siste årene.

La oss ta bloggeren Anniken Jørgensen (Annijor) som et eksempel. Siden jeg for første gang leste bloggen hennes, har hun blogget om det å være en «gammel sjel», hvor vakkert det er å se trist ut, der angst og depresjon er avgjørende for hvor interessant og annerledes hun er som blogger, noe hun også skriver om

som forfatter. Samtidig som hun identifiserer seg som en «gammel sjel», er hun forholdsvis ganske ung og trendy. En plaget kunstnersjel, der hun føler seg mest kreativ når hun er depriment. Realistisk sett ganske usannsynlig, men tydeligvis noe som appellerer.

på å ha problemer. Svaret virker å være at så lenge du har det dritt, så er du også en mer interessant person. Men har du selv opplevd panikken ved å leve med angst daglig, kan du kanskje skrive under på hvor ekstremt lite interessant og sexy det er.

Det er også noe med dette som virker utdatert og bekymringsverdig. Overdeling av psykiske problemer kan føre til backlash der folk ikke lenger orker å høre om andres tilstand, fordi ansiktet utad er kjendis-Norge, og det folk assosierer med å snakke om angst er Christine Dancke. Åpenhet er viktig, men ikke om det virker mot sin hensikt.

skyldes det andre, mener han det er en risiko for å forherlige rusbruk i hiphopen.

– Det er fort gjort å gå inn i et studio og si at man blir en kulere person fordi man drikker så og så mye, eller snorter så og så mye. Jeg ser at yngre folk veldig fort tar det til seg, og kopierer ting som egentlig ikke stemmer med virkeligheten. De kjenner jo ikke deg som person, de kjenner bare de tre minuttene du har rapport om, sier han.

Fra Onyx til NSYNC

Klish kalte seg tidligere Klisne Fingra, oppkalt etter Sticky Fingaz fra eastcoast-gruppa Onyx, men gikk bort fra navnet fordi han var lei av å «forsvare runkevitser hele tiden». Også lydbildet hans har dreid seg i en retning tungt inspirert

av amerikansk sørstatsrap, kjennetegnet av liberale mengder autotune, digitale synthet og vindusvisker-hihats.

– Jeg føler at jeg fant ut hva jeg hadde lyst til å høres ut som da jeg traff en produsent som kunne gi meg de sørstatsgreiene. Det er mye storytelling fortsatt, men det gir rom for en annen måte å rappe på.

Selv om Klish er tydelig plassert innenfor hiphopsjangeren, inneholder musikken hans også elementer av punk, industrial og popmusikk. I 2015 kom EP-en *Endelig Yess Monster*, hvor musikken tar utgangspunkt i nittitalshits fra Backstreet Boys, Vengaboys og Spice Girls.

– Både jeg og produsenten min Sorte Beats er store popfans, og når vi turnerer går det mye i

NSYNC. Vi prøver å kopiere dansen de gjør i Bye Bye Bye-videoen. Da vi fikk ideen om å gjøre en plate basert rundt nittitalspop, tenkte vi at det var så far out at vi bare måtte teste det. Etter at vi hadde gjort skissen til den første beaten skjønte vi at det var det her vi måtte holde på med.

Klishs foreløpig siste EP heter *Endelig Yordmor Matya*, og er et forsøk på å komme seg inn i et av bransjens mest lukrative markeder: Julemusikken. Selv sier at han egentlig ikke har så mye forhold til sjangre.

– Jeg hører på mye black metal og hardcore, og har prøvd å ta med mange ting derfra over til min egen musikk. Det handler ikke om å belære folk, men om å gi dem en slags energi. Du vil at de skal føle noe. **UD**

Et dypdykk ned i avgrunnen

Trøndelag teater formidler menneskelig motbydelighet på en utsøkt måte.

TEKST: Maria Bonnevie-Svendsen Furuheim og Inga Stenøien FOTO: Terje Visnes, Trøndelag Teater

Trøndelag Teaters oppsetning av romanklassikeren *Bildet av Dorian Gray* (1890) vekker mange følelser i publikum, ikke minst skrekk. På tross av overflødig symbolikk imponerer teateret med mesterlig avsky.

Handlingen i stykket sentrerer rundt Dorian, en vakker ung mann som besetter alle rundt seg med sin ungdom og skjønnhet. Denne besettelsen får skikkelsens kunstneriske omgangsvenn til å male et bilde av ham slik han ser ham - et bilde som vekker så sterke følelser hos Dorian at han selger sjelen sin for å få beholde sin ungdom og skjønnhet for alltid. Men mens Dorian selv forblir uforandret, reflekterer portrettet alle hans tiltagende grusomme handlinger, til det til slutt er så forferdelig å se på at Dorian gemmer det vekk.

Oscar Wilde er for ettertiden blant annet kjent for sine mange og utsvevende

homofile kjærlighetsforhold, noe som reflekteres sterkt i originalromanen og som førte til rettssak og straff for forfatteren i hans egen tid. Teateret har stått hardt på for å overføre disse homoerotiske undertonene til scenen, både ved å spille et utdrag fra rettssaken før stykket begynte, gjennom kjemien og kontakten til skuespillerne på scenen, og ved å bruke bananspising som en gjennomgående symbolikk gjennom hele skuespillet. Men mens spenningen som fremkalles gjennom kontakten skuespillerne imellom fremkalles på et mesterlig vis, bidrar derimot alle bananene kun til å gjøre symbolikken overtydelig og til tider direkte pinlig.

På tross av overflødig symbolikk og unøvendige karakterer presterer regissør Hildur Kristinsdottir å formidle en helt spesiell stemning gjennom imponerende sceniske effekter. Lyset er en essensiell del av hvordan Dorian blir

portrettet, og lar hans transformasjon fra engel til demon bli enda tydeligere.

Spesielle lydeffekter understreker humoren av å spise en banan med kniv og gaffel, og poengterer det motbydelige i å drepe sin beste venn. Som alltid er Trøndelag teater glade i gjøre abstrakte versjoner av kjente verk. Mange av disse stemningsscenene fungerte særdeles godt i *Bildet av Dorian Gray*, blant annet en motbydelig festscene etter at Dorian fant ut at forloveden hadde begått selvmord.

Tross enkelte svakheter og forvirrende sidespor, oppleves *Bildet av Dorian Gray* fremdeles som en utrolig sterk forestilling, med skuespillertalenter som til enkelte tidspunkt vekker slik gru og avsky i publikum at stykket sitter igjen i kroppen i lang tid i etterkant.

Kaotisk briljant

Elif Batuman gir oss et kikkhull inn i den russiske litteraturen.

TEKST: Maria Bonnevie-Svendsen Furuheim | FOTO: Solum Bokvennen

De besatte - Om russiske bøker og menneskene som leser dem er en bok av den tyrkisk-amerikanske forfatteren Elif Batuman, som gransker russisk litteratur og dens fanskare gjennom forfatterens eget liv og virke. Dette selvbiografiske aspektet ved boken blir derimot forsøkt satt i annen rekke av forfatteren selv, ved at hun, tross i at hun åpenbart er et usedvanlig aktivt og initiativrikt menneske, heller framstiller seg selv i en slags passiv tilskuerposisjon der hendelser og personer ramler over henne, i stedet for omvendt, som nok er nærmere sannheten.

Russlands stilling er på mange måter enestående - ikke helt en del av Europa, ikke helt en del av Asia, men noe eget og annerledes, som gjenspeiles

i landets kultur, politikk og historie. Batumans bok fungerer som et kikkhull i veggen som skiller Russland fra resten av verden, og det åpenbarer seg for leseren gjennom en nesten magisk annerledeshet, ulikt noe annet, men fjetrende og vakkert. Forfatteren har viet sitt liv til russisk litteratur, og den bakomliggende lidenskapen skinner gjennom hver eneste side med et språk og en humor man sjeldent finner hos litteraturvitere ellers.

Denne boken ønsker mye samtidig - ikke bare er den en bok om russisk litteratur samtidig som den er en selvbiografi, den bruker også russisk litteratur og forfatterens eget liv som utgangspunkt for et forsøk på å filosofere seg fram til hva det egentlig vil si å være

et menneske. Det sier nesten seg selv at et verk som ønsker så mye samtidig ikke kan unngå å bli sterkt kaotisk, noe denne boken også er. Den hopper i forfattere, hendelser og filosoferinger nesten uavhengig av kronologi, og sammenhengen mellom kapitlene føles tilfeldig og forvirrende. Samtidig *er* det å være menneske i seg selv både tilfeldig, forvirrende og kaotisk, og selve bokens struktur bidrar slik til å underbygge dens budskap, og dette kaoset skaper slik den sammenhengen leseren leter etter.

De besatte er slik ikke bare en bok du virkelig burde lese - det er en bok du trenger å lese.

Mye tomat for pengene

Folk og Fe leverer en solid gourmetbuffé med Bakklandets sprøeste brødblings.

TEKST OG FOTO: Piffi & Gastromat

– Denne sylteagurken må være hjemmelaget. Se så tykke fine skiver, utbryter Piffi entusiastisk. Han har akkurat proppet i seg en blings, eller såkalt bruschetta, med sylteagurk og spekepølse. Gastromat ser noe skeptisk bort på sin overivrige kollega. Piffi fortsetter:

– Spekepølsa kommer åpenbart fra en småskalaprodusent den også. Se der, sier han og peker på et skap, der det henger store spekeskinker fra Tinn.

– Sikker på at det ikke er jubelsalami? Det er vel ingen som smaker forskjell uansett.

Piffi ser bare oppgitt bort på sin kollega. Det er tydelig at Gastromat ikke vet hva han snakker om. Det norske folk, et kulinarisk folkeferd, kjenner selvfølgelig forskjell på frittgående skinke og simple industriprodukter.

Chili con knekkebrød

De to gastronomene sitter inne i en av bryggene på Bakklandet, omgitt av menn over 40 i gråmelerte gensere med v-hals og kvinner med blondert hår. Interiøret er like mørkt som klærne til damene rundt bordene. De mørke fargetonene brytes av noe lysere tremøbler, med et rustikt preg. Gjennomført, tenker Piffi for seg selv.

De to kaster seg over buffeen, lik to gamle sirkushester som har fått ferten av sagmugg.

– Det blir litt mye tomat, sier Gastromat etter å ha smakt på både chili con carne, bacalao og kjøttboller, alt sammen i tomatsaus.

Kjøttbollene smaker godt av chili og hvitløk, mens bacalaoens klippfisk er saftig og rik på smak.

– Fisken må være fersk. Her er det garantert ikke snakk om noe torsk i blokk, sier Gastromat. Piffi himler med øynene over bordkameratens manglende fiskeforedlingskunnskaper.

– Klippfisk er jo ikke fersk, tvert imot er den tørket og saltet, sier Piffi med kjennermine.

– Men hvor er chilien i chili con carnen? Kjøttbollen smaker jo mer enn denne gryta gjør, sier Gastromat og later som han ikke hørte Piffis belæring.

Skjærer deg i ganen

Blingsene, den ene med generøse mengder laks, den andre med et tykt lag spekepølse, er til gjengjeld nesten upåklagelige. Piffi skjærer seg i ganen etter møtet med den litt for harde skorpen på bruschettaen, men forsyner seg likevel en gang til. Aiolien som pryder toppen av brødskivene har god balanse mellom hvitløk og olje.

– Sikkert hjemmelaget, sier Piffi.

Gastromat kjenner at han begynner å bli en smule irritert over kollegaens stadige mas om «hjemmelaget» og «lokalprodusert» mat. Noe kan jo like godt produseres på fabrikk, tenker han.

Ikke vann med kaffearoma

Piffi smiler fornøyd etter å ha fortært en kanelbolle og noen vaffelhjarter med rørte tyttebær. Servitøren er av det imøtekommende slaget, og spør om de ikke vil ha kaffe fra husets espressomaskin. Men det er ikke nødvendig. Traktekaffen er god og sterk, milevis fra det vannaktige skvippet enkelte restauranter så freidig omtaler som kaffe.

– Denne maten holder svært høyt nivå, men jeg savner poteter eller ris til alle de tomatbaserte rettene, konkluderer Piffi.

Idet de to skal til å gå ser Gastromat en av de kjøkkenansatte komme bærende på et glass med sylteagurk. Etiketten på glasset bærer navnet til en kjent storskalaprodusent.

– Ingen som sier de er glad i å drikke øl, kan drikke denne

Under Dusken har testet ølen du kan drikke ute nå.

TEKST OG FOTO: **Redaksjonen**

Sommerølen har ennå ikke ankommet butikkene, men med en uvanlig varm april er utepilsinga allerede godt i gang. Om du sverger til Dahls, Tuborg eller Ringnes: Under Dusken har testet seks øl du kan nyte i sola i mellomtiden. Med et panel satt sammen av både mer og mindre ølglade studenter er både du som nerder over humletyper og du som heller drikker cider i sola representert. Ingen øl ble testet blindt – vi vet at estetikken har noe å si i vårsola. Poengsystemet er basert på den subjektive opplevelsen av å drikke ølen i grønt gress badet i solskinn.

Seidel
Bunnpris' billigste øl.
Pris: 22,90 kr
Alkoholprosent: 4,7 %

Av farge er ølen gul, litt som smeltet smør. Boksen gir assosiasjoner til oktoberfest, men utover det framstår designet som billig. Ølen har heller ingen markant lukt, men panelet mener den minner svakt om gammel fyll.

Det smaker ikke mye, men helt greit, og har et hint av smør. Panelets minst ølglade kan få i seg et par slurker, resten hevder man kan få i seg dette kun om man skal drikke øl på trass. Smaken blir bare verre for hver slurk. Skal denne ølen nytes må været være jævlig bra.

– Jeg kan drikke dette om jeg har drukket så mye at jeg ikke lenger tenker på hva jeg putter i munnen.

Hoppy Blonde: ●●●○○○
Ølskeptiker: ●●○○○○
Ølentusiast: ●●●○○○

Bare øl
Remas billigste øl.
Pris: 22,90 kr
Alkoholprosent: 4,7 %

Bare øl har ikke lagt inn noen stor innsats i visuell utforming. Estetikken står likevel til merket, og panelet er enige om at merkevaren er gjennomført. Ølen er gyldenbrun av farge, men i likhet med Seidel er også denne ganske tynn. Den har også mye kullsyre, og skummet dør raskt.

Av smak er Bare øl relativt tam, og opplevelsen trekkes ned av for mye kullsyre. Man blir også såpass mett av den at det er umulig å drikke en hel sekspakning. Panelet beskriver smaken som ganske kjedelig og lite inspirerende. Til gjengjeld er den letttdrikkelig, og kan fungere godt om man ikke har som intensjon å drikke store mengder.

Hoppy Blonde: ●●○○○○
Ølskeptiker: ●●○○○○
Ølentusiast: ●●○○○○

Pokal
Coops billigste øl.
Pris: 22,90 kr
Alkoholprosent: 4,5 %

Hvorfor må billig øl se så billig ut? Estetikken gir assosiasjoner til en halvgod lokalklubb i fotball, og får ingen designpris fra dette panelet. Ølen er lys og har mye kullsyre, et faktum som blir særdeles tydelig når smaken skal bedømmes. Mens den totale mangelen på smak slår positivt ut for panelets ølskeptiker, er resten av panelet mindre imponert og sammenligner Pokal med en tam Farris.

– Den smaker litt metallisk. Men det er boksen. Med lite smak, mye kullsyre og labert design passer denne ølen bedre som tørstedrikk enn til en rolig ettermiddag i hagen.

Hoppy Blonde: ●○○○○○
Ølskeptiker: ●●●○○○
Ølentusiast: ●○○○○○

Brooklyn Bel Air
En typisk surøl som du kan få kjøpt i din lokale butikk for en litt høyere pris enn den klassiske butikkølen.
Pris: 39,90 kr
Alkoholprosent: 4,5 %

Etikettens rosa og blå farge fanger oppmerk-somheten vår i butikkhylla. Brooklyn Bel Air minner utseendemessig mest om en kvalmende søt cider, ment for å markedsføres mot jenter i alderen 18-21 år. Panelet er delt i om designet er for sukkersøtt og lite ølvennlig, eller om det ser fint ut. Ølen i seg selv er ganske opak og strågul i fargen.

Surolen dufter godt og fruktig, men er fortsatt ganske mild på lukt. Smaksmessig blir dette kveldens overraskelse. Brooklyn Bel Air smaker både surt og litt bittert, men er sommerlig og frisk. Ølen har mye smak, noe som kan gjøre den overveldende om du skal drikke flere på rad. Denne fungerer godt som et oppfriskende element om du ellers drikker vanlig øl. For testens ølskeptiker falt denne i god jord, da den ikke innehar den typiske bitre ølsmaken og heller minner om cider. Panelet er enige om at dette er en god uteøl, og et godt studentalternativ til å kjøpe dyrere surøl på polet.

Hoppy Blonde: ●●●●○○
Ølskeptiker: ●●●●○○
Ølentusiast: ●●●●○○

Eiker Pineapple Habanero
Denne har sommer på etiketten.
Pris: 69,90 kr
Alkoholprosent: 7 %

Ikke la deg lure av at det står «Midsummer» på etiketten. Flaska gir kanskje umiddelbare assosiasjoner til sommer, og har et nærmest hjemmelaget preg, men kombinasjonen av glassflaske og en del bunnsлам gjør den mindre egnet til konsum i det grønne, og den er uegnet å drikke rett fra flaska. Okergul og tåkete, men med mye aktivitet i glasset. Lukta er sterkere enn flere av de andre i denne testen, og et hint av krydder treffer panelets naser. Mistanken kan bekrefte etter første slurk – dette er det chili i! Panelets ølskeptiker, som har like lav toleranse for krydder som for øl, er særdeles lite fornøyd. Chilismaken overdøver det meste annet, og er av det slaget som setter seg i munnen i lengre tid.

Dette er ikke en øl man drikker mye av, og er i alle fall ikke noe du tar med deg ut for å ta et glass i sola.

Hoppy Blonde: ●●○○○○
Ølskeptiker: ●○○○○○
Ølentusiast: ●●○○○○

Kinn Kveps
Hva sier vel sensommer mer enn (k)veps?
Pris: 49,90 kr
Alkoholprosent: 6 %

Her skal Kinn ha ære for design. Ølen ser både kul og innbydende ut, og illustrasjonen av en knallgul veps gjør seg godt mot den brune flaska. Selve ølen er ganske lys og gyllen i fargen, og har en del skum. Den er også rimelig grumsete, og mengden bunnsлам gjør den mindre vennlig å drikke ute og rett fra flaska.

Av lukt er Kveps ganske syrlig og litt skarp, og kan minne om sensommer og slått. Smaken er også veldig skarp og lite fyldig. Ølen har en litt brent smak, og er ganske bitter. Summen av dette gjør at den blir ganske tung å drikke, og at den blir veldig mettende. Dette er ikke noe du kan drikke store mengder av, og den egner seg mer som en rolig kveldsøl etter at sola har gått ned.

Hoppy Blonde: ●●●○○○
Ølskeptiker: ●○○○○○
Ølentusiast: ●●●○○○

FOTO: Alex Const (CC BY 2.0)

FOTO: Kristis Lumaers(CC BY 2.0)

Sommerens festivaltips

Sommeren begynner å nærme seg, og det samme gjør musikkfestene, teltlivet og Insta-bonanzaen. Her er noen av festivalene vi i musikkredaksjonen gleder oss mest til.

TEKST: Musikkredaksjonen | ILLUSTRASJON: Siri Frøystein

Primavera Sound Barcelona – 27. Mai - 2. Juni

TEKST: Markus Lynum

De siste fem årene har jeg sett på line-upen til Primavera Sound i Barcelona med undring. Hvordan klarer de å lage en så allsidig og kvalitetspreget line-up år etter år? Følelsen av undring blir fort erstattet med irritasjon når eksamen, for femte året på rad, kommer mellom meg og det jeg antar er tidenes festivalopplevelse. Hvis du skulle være så heldig å ha fri i perioden 30. mai til 1. juni, anbefales det på det varmeste å ta turen ned til Barcelona for å delta på Primavera Sound. Årets line-up inneholder det meste man kan ønske seg, og enda mer. Blant artistene finner vi NAS, norske Boy Pablo og Sigrid, Carly Ray Jepsen, Charli XCX, Danny Brown, Erykah Badu, Iglooghost, Janelle Monáe, James Blake, Mac Demarco, Miley Cyrus(!?!), Peggy Gou, SOPHIE, Robyn og Rosalía. Dette er et lite utdrag fra et musikkprogram så proppet med kvalitet og gøy musikk, at det godt skal la seg gjøre å finne en bedre line-up noe annet sted i Europa.

Field Day – 7. - 9. Juni

TEKST: Markus Lynum

Field Day-festivalen i London er et godt alternativ for de som synes en uke til ti dager på festival er litt for mye av det gode. I løpet av to dager inntar artister som Skepta, Death Grips, JPEGMafia, John Talabot, Todd Terje, Deerhunter, Jorja Smith, Diplo, Earl Sweatshirt og Leon Vynehall festivalscenene. Med en god balanse mellom elektronika og hip-hop, samt noen mindre innslag av indie og rock, tilbyr Field Day et solid musikktilbud de fleste bør kunne ha det gøy med. Festivalen har dette året byttet beliggenhet slik at de får integrert fire store varehus de kan bruke som konsertscener med et ellers stort uteareal, og vil dermed gi publikum muligheten til å slappe av på gresset mens de hører på HOMESHAKES, for så å gå og danse til Todd Terje til klokken tre på natten i insta-vennlige klubbomgivelser.

Trondheim Rocks – 27. - 29. Juni

TEKST: Maren Høgevoid Busterud

Trondheim Rocks gikk av stabelen for første gang i fjor sommer, men har i år utvidet festivalen med en dag. På tre dager skal store, internasjonale navn som Iggy Pop, Def Leppard og Kiss ta Dahls Arena med storm. I tillegg har arrangørene inkludert flere kjente og kjære norske rockelegender, som gode, gamle DumDum Boys og Turbonegro, sammen med en yngre generasjon av rockeband som LUT og Death by Unga Bunga. Dette er bare noen få eksempler på det relativt brede programmet, hvor rocken blir vist fram fra alle sine beste sider. Man kan derfor forvente å møte folk i alle aldre, og det blir høy skinnvestfaktor og massevis av rå musikk.

Hovefestivalen – 28. - 29. Juni

TEKST: Lisa Bye

Opp fra de døde gjenoppstår Hovefestivalen til Tromøy i Arendal på idylliske Sørlandet denne sommeren. Siden 2014, da Hove var Norges største festival, har både slippene og festivalområdet krympet, men de har likevel klart å skaffe flere større norske og internasjonale navn på line-upen for årets comeback. Jarle Bernhoft & The Fashion Bruises og Ina Wroldsen er blant de største norske navnene på plakaten, mens den tyske DJ-en Robin Schulz og amerikanske Jason Derulo er kjente fjes fra det store utland. Alle over som var 16 år i årene før sommeren 2014 kan trolig huske vakre omgivelser, en festivalcamp med mye liv og et rikt aktivitetsområde innenfor festivalens gjerder i årene før festivalen takket for seg for snart fem år siden. Vi er spente på hva den gjenoppståtte festivalen har å by på denne gangen, og håper at mange gode festivalminner skapes på Tromøy flere år fremover!

HEIM – 26. - 27. Juli

TEKST: Lisa Bye

Det er bare ett år siden Heimfestivalen så lyset for første gang, lokalisert i vakre og landlige Hasselvika i Indre Fosen. Den ferske festivalen imponerte stort med både mer og mindre kjente norske fjes på plakaten den gang, og i år er det heller ikke mangel på gode artistnavn. Blant bidragene som hittil er sluppet gleder jeg meg stort til å høre trondheimsbaserte JUNO, Urørt-aktuelle TØFL og ikke minst Razika, som til sommeren takker for seg for godt. Heimfestivalen er ikke bare full av musikalske bidrag, men tilbyr også ulike lavterskelkurs på dagtid. I fjor fikk man prøve seg på alt fra seiling til hvordan å lage hjemmelaget deodorant. Dersom kurs ikke skulle være noe for deg, kan man alltså ta en deilig svømmetur i Trondheimsfjorden eller slappe av på campen. For JA, det er en festivalcamp! Noe som er et stort pluss for å få en skikkelig festivalfølelse, sammen med gode venner, god mat og en varm øl som har godgjort seg i teltet i forveien.

Dekmantel Festival – 31. Juli - 4. August

TEKST: Markus Lynum

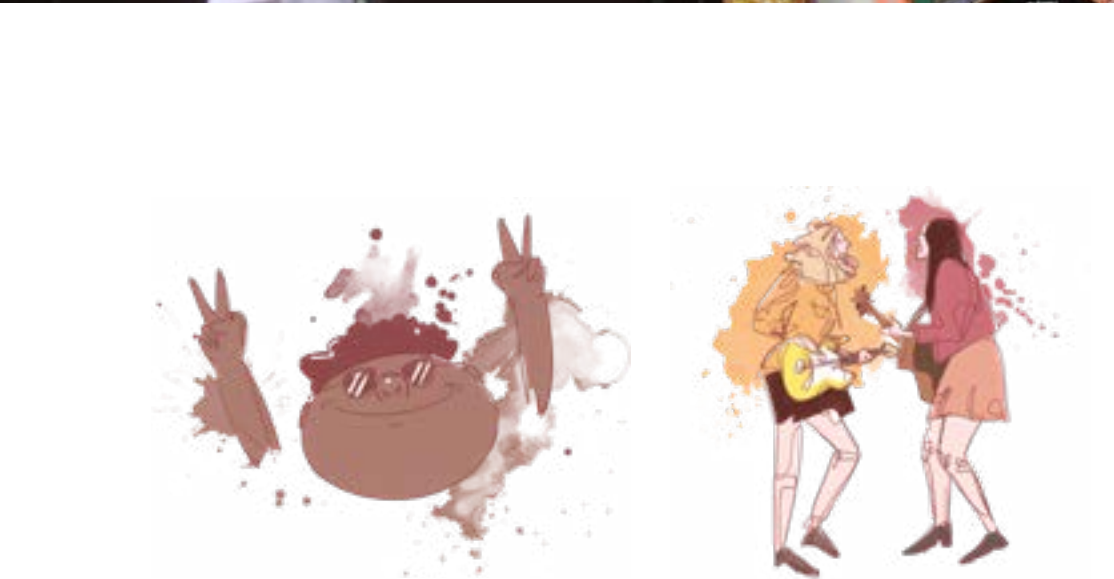
Dekmantel Festival i Amsterdam tilbyr et saftig festivalprogram for den litt over gjennomsnittet musikkinteresserte. Festivalprogrammet inneholder en god dose jazz og eksperimentell musikk, samt en tung elektronikaseksjon. Festivalen har i år hentet inn det mange mener er den beste saksofonisten verden har sett, Pharos Sanders, og mannen som satte afrikansk jazz på kartet, Mulatu Astatke. De har videre hentet inn Jon Hopkins, Shintchi Atohe og Skeemask, som stod bak tre av fjorårets mest solide elektronika skiver, samt dronegutta i Sun O)), som varter opp med rituell stemning for de som er ute etter noe tynge. Festivalen finner sted i Amsterdam Bos, en skog rett utenfor byen, og kan skilte med solide etterfester på etablerte klubbscener i selve Amsterdam etter programslett klokken 23. Hvis man er giret på en mer urban og nisjepræget festivalopplevelse enn for eksempel Roskilde og Øya, og i tillegg kunne kombinere den med et avbrekk fra den norske sommeren, vil Dekmantel være et solid og godt valg.

FOTO: Amanda Jørgine Haug

FOTO: Sander Engen

Øya – 7. - 10. August

TEKST: **Edel Farstad**

Øya er et kjent og kjært navn for de fleste musikkinteresserte, og festivalen har hentet inn flere av verdens største artister til Tøyenparken de siste årene. Årets festival er verdt å få med seg enten du er Øya-veteran eller førstegangsbesøkende, for årets lineup byr på en herlig blanding av rutinerte, verdenskjente artister og uslepne diamanter fra fedrelandet. Tungvektene som Erykah Badu, Robyn og The Cure er blant headlinerne, men pass også på å få med deg ferskere artister, slik som Girl in Red, Pen Gutt, Pom Poko og Brenn. Øya er festivalen der du får i både pose og sekk, så gjør deg klar for fire dager med allsang og nye oppdagelser i skjønn forening.

Pstereo – 15. - 17. August

TEKST: **Maren Høgevold Busterud**

Festivalen på Marinen nedenfor Nidarosdomen setter et perfekt punktum for årets sommer- og festivalesong, i tillegg er det en varm velkomst til alle de hjemvendende studentene i Trondheim. De tre scenene langs Nidelven blir gjestet av artister fra hele verden. Internasjonale stjerner som Testament, First Aid Kit og Bloc Party tar turen til Trondheim for anledningen, men norske stjerner, både nye og kjente, får også stor plass i programmet. Stjernesudd som Girl in Red og Fay Wildhagen, deriblant. Selvfølgelig får også Trondheims egne Temporary og Pom Poko vist fram hva de kan.

Dette gleder vi oss mest til å se

Team Me

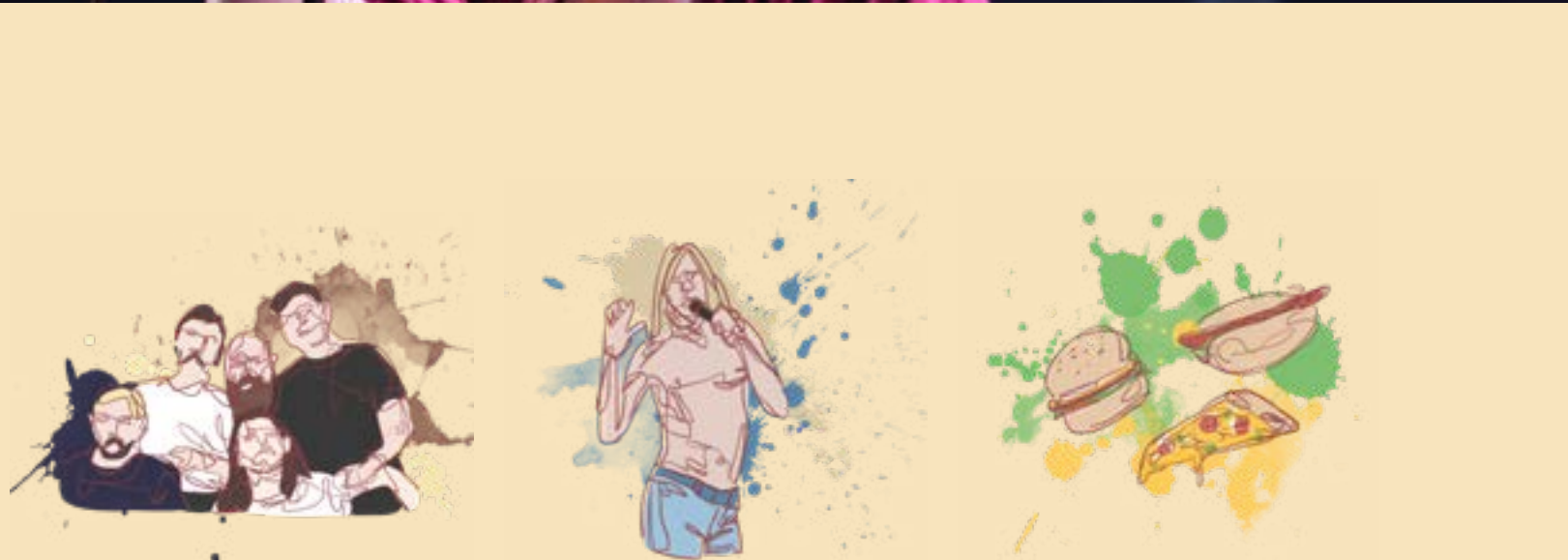
TEKST: **Maren Høgevold Busterud**

Team Me er det bandet jeg har sett live desidert flest ganger i mitt liv – ikke så rart, i og med at vi deler hjemsted. Jeg husker showene deres som likeverdige til det å styrte tre liter energidrikk per låt. Om du ikke dro hjem som et gjennomsvett lykketroll, hadde du egentlig sett Team Me da? Jeg er spesielt spent på bandets utvidede besetning, og hva dette gjør med låtene. Jeg gleder meg til å sjekke, og priser meg uansett lykkelig for at bandet endelig er tilbake. Se dem på lørdag under Pstereo!

Pom Poko

TEKST: **Lisa Bye**

Om trondheimsbaserte Pom Poko har gått deg hus forbi er det nå på tide å sjekke de ut, og det får du mulighet til om du besøker enten Marinen denne sensommeren, eller Øya litt tidligere. I en kombinasjon av punk, pop og mer til, får man høre et unge, lovende, og ikke minst utrolig dyktige musikere i dette bandet. Debutplata deres, *Birthday*, har mottatt strålende kritikker, og jeg gleder meg til å høre deres eksplosive musikk igjen.

TØFL

TEKST: **Lisa Bye**

TØFL er indiebandet fra Stavanger som har tatt Norge med storm det siste året, og som nå også blir å se og høre på Heimfestivalen denne sommeren. Med tekster som de aller fleste kan kjenne seg igjen i, sammen med skikkelig dansbare melodier blir TØFL en gledesspreder hvor enn de spilles.

IDLES

TEKST: **Maren Høgevold Busterud**

IDLES spiller en skitten, mørk, veldig typisk britisk post-punk, og jeg kan bare se for meg hvordan stilen overføres på scenen. Jeg gleder meg til å sjekke om bildene i hodet mitt samsvarer med virkeligheten på onsdagen under Øyafestivalen. Bandet er relativt ungt, men slapp to album i fjor, og det siste, *Joy as an Act of Resistance*, ble en personlig 2018-favoritt.

The Cure

TEKST: **Maren Høgevold Busterud**

Som mangeårig fan av The Cure, så er dette det jeg ser mest fram til å se. En barndomsdrøm vil gå i oppfyllelse når jeg får høre «Friday I'm In Love», «Boys Don't Cry» og en flust andre hits live onsdagen på Øya, eventuelt lørdag på Roskilde. Dette tror jeg kan bli nærmest en spirituell opplevelse.

Iggy Pop

TEKST: **Maren Høgevold Busterud**

Lørdagen under Trondheim Rocks inntar Iggy Pop – punkens gudfar – scenen. Om du er av typen som gjerne vil oppleve de største gamlingene før det er for sent, så anbefaler jeg å ta turen denne dagen, for når kan vi regne med et besøk igjen? En lang karriere, både som soloartist og med The Stooges, har resultert i en legendarisk diskografi. Om du vil varme opp til Iggy Pops show, så vil jeg anbefale å høre på *The Idiot*, debuten fra 1977, *Brick by Brick*, og det nyeste *Post Pop Depression*. Tre herlige album fra tre vidt forskjellige epoker i karrieren.

Yves Tumor

TEKST: **Markus Lynum**

Med albumet *Safe in the Hands of Love* gjorde Yves Tumor et solid inntrykk på musikkåret 2018. Nå i 2019 besøker han både Øya og Roskilde. Er man interessert i en variert og eksperimentell konsert, bør man virkelig prioritere å få med seg Yves Tumor hvis man har muligheten. Tumor har bakgrunn fra ambient og eksperimentell elektronika, men har gang på gang vist at hans musikalske bakgrunn ikke er betegnende for materialet han gir ut. Tar du turen på Yves Tumor i sommer vil du nok ikke få høre et rolig elektronisk lydbilde, men heller møte en kollasj av musikk som spenner fra alt-rock til noise.

Laurel Halo (DJ-sett)

TEKST: **Markus Lynum**

Laurel Halo har siden debuten i 2012 med skiva *Quarantine* imponert kritikerne med musikken sin, samtidig som hun konsekvent har holdt seg utenfor mainstreamen. Etter hun begynte som aktiv DJ, i tillegg til virket sitt som artist, har hun i større og større grad inntatt en mer sentral rolle på den internasjonale elektronikascenen. Med et enormt musikalsk repertoar, og en tilnærming til mixing som er preget av bakgrunnen hennes fra Detroit og lengre opphold i Berlin og London, har hun blitt en prominent skikkelse innenfor klubbmusikk. Fredag 9. August inntar hun Øya, og hvis man skulle være i humør for å danse løs, vil nok Laurel Halo tilby et DJ-sett det vil være vanskelig å overgå.

Soundtrack til siste innspurt

Blir det litt for mye «lo-fi hip hop-beats to relax and study to» mot slutten av semesteret? Her er musikken som byr på litt mer enn bare et beroligende bakteppe til eksamenstidens emosjonelle berg-og-dalbane.

KOMMENTAR

EDEL MALENE FARSTAD
Journalist

Ble påskeferien litt for lang? Sitter det langt inne å skulle åpne bøkene før eksamen? Begynner du å tvile på om høyere utdanning er noe for deg? Da er denne lista til deg. I opptakten til eksamenstiden gjennomgår man store deler av følelesspekteret, fra bitter gråt og selvmedlidenhet, til mestring og lykkerus. Prosessen kan sammenlignes med de velkjente sorgstadiene – fornektelse, sinne, forhandling, depresjon og (forhåpentligvis) aksept.

Å oppdage ny musikk står kanskje ikke høyst oppe på prioriteringslista akkurat nå, men slapp av – her får du levert fem album, ett for hvert stadiet, som hjelper deg med å takle denne tunge tiden.

1. Fornektelse: Svømmebasseng – Broder

Du har hele tre uker på deg før eksamen – et hav av tid! Hva kan gå galt? Vel, det er strengt tatt ganske mye som kan gå galt, men den visdommen har ikke sunket inn ennå. På dette stadiet lever du i fornektelsens fantastiske verden og blir selvfølgelig med på å drikke øl eller bade i det litt for kalde vannet framfor å svinne hen på lesesal. Hva kan vel passe bedre som soundtrack enn

drømmende indie-pop? *Broder* av Svømmebasseng passer perfekt til late, bekymringsfrie «sommer»-dager som disse.

2. Sinne: Attan – *End Of*

Plutselig er det bare noen dager igjen, og sinnet melder sin ankomst. Du er sint på deg selv og din manglende selvdisiplin, sint på Gunnar Bovim, sint på vennene dine som lokket deg med bading og øl. Til dette stadiet trenger du et album så brutalt at du må snu bildet av foreldrene dine på nattbordet når du skal høre på det. Et slikt album er *End Of* fra finnmarkingene i Attan.

3. Forhandling: Iglooghost – *Neō Wax Bloom*

Sinnet må vike for en ny følelse – et nytteløst håp om å kunne slippe unna hele greia. Du bruker timer du burde brukt på å lese til å saumfare ntnu.no for å finne et nytt (og mer overkommelig) studie å starte på til høsten, sjekker muligheten for å få forfalsket en legeerklæring til eksamensdagen og søker spontant på personlig trener- og bartenderkurs på samtlige asiatiske øyer du kan finne. Du befinner deg i stadiet nummer tre – forhandling. Mens du sitter krøket over pc-en i sene nattetimer og legger de vildeste planer, trenger du musikk som er tilsvarende vill og energisk. Iglooghost sitt debutalbum *Neō Wax*

Bloom byr på vakker elektronisk musikk med høyt tempo og høyt turtall.

4. Depresjon: Elliott Smith – *Either/Or*

I denne fasen er du rett og slett utrolig deppa. Intet håp er i sikte, og drømmen om utdanning, jobb og A4-liv virker fjernere og fjernere. Det er en vedtatt sannhet at Elliott Smiths klassiker *Either/Or* er det ultimate sippe-albumet. Her er det bare å pakke seg godt inn i egen selvmedlidenhet og gråte en skvett eller ti.

5. Aksept: Kanye West – *Graduation*

Endelig begynner du å akseptere tingenes tilstand. Du stiller vekkerklokka altfor tidlig, fyller termosen med altfor sterk kaffe og stålsetter deg for å lese altfor mye pensum. Til det siste stadiet i eksamensprosessen er soundtracket ditt *Graduation* fra verdens beste selvhjelpsguru og life coach Kanye West. Greit, han er kanskje ikke den du ville tatt råd fra på alle livets områder, men når det kommer til selvtillit og stå-på-vilje har han tross alt mye å by på. Albumet fra 2007 er både oppløftende og motiverende, og sverger du til dette i innspurten til eksamen er det nesten umulig å stryke.

Noen kraftige opp- og nedturer er nesten uunn-gåelige i eksamenstida, men det gjør underverker å ha et passende soundtrack. Når musikken er god, er allting godt.

TEKST: Maren Høgevold Busterud
FOTO: Columbia

Cage the Elephant – *Social Cues*

Hipstermusikk du har hørt før.

Det amerikanske rockebandets nye album, *Social Cues*, er British by heart. Likevel stiller det seg mest av alt i den lange rekken av indie-rock som fortsatt tviholder på hipsterstilen. Sterke assosiasjoner til rocken på 00-tallet gir en nostalgisk følelse, men du vil mest sannsynlig få følelsen av å ha hørt dette før. Det verken fenger eller imponerer noe særlig.

Markante refreng og hooks er en gjennomgående strategi gjennom hele plata, og blir allerede introdusert på åpningslåta «Broken Boy». Tittelsporet er enda et eksempel. En lett og luftig poplåt med akkurat nok bass til å rykke på hofene. Likevel legger det duse filteret en liten demper på stemningen. Ingenting tar helt av i løpet av låta, og man sitter igjen med en følelse av noe uforløst. Beskrivelsen kan passe blant annet «Skin and Bones» også, bortsett fra at refrenget her er en del kleinere.

Platas høydepunkt er «Black Madonna», som formidler frustrasjon på en verdig måte. Spesielt den grinete gitarpedalen gjør inntrykk og blir en av platas absolutt kuleste deler. Viben er generelt kul, og refrenget trenger seg inn under huden din – på en digg måte.

«Dance Dance» bygger opp noen forventninger, både med tittelen og den fengende melodien i starten. Filteret på vokalen faller også i god jord, og helheten virker grei også fram til refrenget hvor en lys vokal korer «aa-aa» med verdens mest tafatte energi, og jeg får lyst til å le. Til tross for den lovende åpningen blir konklusjonen at man ikke kan danse til låta om man hadde hatt lyst engang – den er for monoton og klein.

Alt i alt er *Social Cues* ikke et nyskapende album. Alt det kan tilføye livet ditt er en bittelitt lengre sommerliste på Spotify og noen ekstra soundtracks til grillingen. Noen låter kan treffe litt dypere enn dette, men få vil bli musikken til minnene du har fra sommeren 19, og de vil i hvert fall ikke ha noen plass i vår kollektive hukommelse.

TEKST: Lisa Bye
FOTO: Aftermath:12 Tone Music, LLC

Anderson .Paak – *Ventura*

Om det er noe vi trenger for å kicke i gang våren på ordentlig, så er det denne plata fra Anderson .Paak.

Anderson .Paak er tilbake med enda en musikalsk gave til sitt publikum, kort tid etter forrige utgivelse. Ventura kommer kanskje overraskende raskt, men byr på noe helt annet enn forgjengeren. Der *Oxnard* var .Paaks hiphop- og rap-høydepunkt så langt i karrieren, er *Ventura* et tilbakeblikk til sporene hans i soul-, funk- og jazz-sjangerne.

På plata har .Paak med seg en god gjeng samarbeidspartnere. Albumet åpner opp med «Come Home» hvor André 3000 bidrar med rap på deler av låta. Det er en stor glede å høre rap møte et bredt spekter av sjangre hvor Anderson .Paak virkelig blomstrer. Det er spesielt i låta «Winners Circle» jeg mener dette kommer sterkest fram, når .Paak skaper en perfekt symbiose av funk, soul og rap. Det superdeilige koret løfter låta og tar den raskt inn under mine personlige favoritter fra *Ventura*.

I et av hans siste singelslipp før albumet ble utgitt fikk vi gleden av kjærlighetslåta «Make It Better». Den er et samarbeid med en av de største legendene fra Motown-perioden, Smokey Robinson, som setter sitt preg på låta med sin velkjente rhythm-n-blues og stødige vokal.

Det hele avsluttes med enda et stort artistnavn: Nate Dogg. Låta «What Can We Do?» høres først ut som en allsang med hensikt å samle inn penger til veldedighet, men er i virkeligheten noe helt annet. Akkurat hva får jeg ikke helt satt fingeren på, men de indiske vibbene underveis i låta får meg uansett til å nikke med.

Til fansen som har savnet Anderson .Paaks sound fra gjennombruddsplata *Malibu*, er *Ventura* noe å fryde seg stort over. .Paak går tilbake til røttene og viser at han er en allsidig artist. Store navn på lista over samarbeidspartnere løfter utgivelsen til nye høyder, men det er uten tvil .Paak jeg sitter og lytter til. Hele plata bringer med seg kraftige og sårt trengte vår-vibber, og vil bli spilt hyppig i tiden framover.

TEKST: Markus Lylum
FOTO: Big Hit Entertainment

BTS – *Map of the Soul: Persona*

Strømlinjeformet pop fra K-pop-industriens gullgutter.

BTS har fylt vakuemet etter at One Direction la opp i 2015 som verdens største boyband. Etter at fjorårets album *Love yourself: Tear* toppet hitlistene i USA har de blitt K-pop-industriens mest ettertraktede eksportvare, og selger ut konserter både i Tokyo og New York. Ved å tilby musikk i tettere dialog med pop og EDM, skiller de seg fra sine forgjengere og appellerer utover alderssegmentet 12 til 16 år. Man trenger ikke mye til fantasi for å skjønne at en del av låtene fra *Map of the Soul: Persona* kan skli inn i samtlige NRK mp3- og Spotifylister.

På album nummer 15 leverer boybandet fra Korea 26 minutter med effektiv og konsis pop. Guttene i BTS overlater lite til fantasien i løpet av den snau halvtime, og hver låt gir inntrykk av å ha et klart formål når den beveger seg fra A til B. Låtene støtter seg videre på god produksjon, ikke akkurat overraskende når man tar pengemaskinen K-pop i betraktning. Spesielt låtene «Boy With Luv», hvor de har fått med seg Halsey på vokal, og «HOME» skiller seg ut som de beste innslagene på albumet. «Boy With Luv» gjør god bruk av vokalene til bandmedlemmene og Halsey, og det musikalske arrangementet fungerer bra. Låta inneholder til og med et rap-innslag på koreansk fra en av guttene i BTS, som presterer mesterverket å ikke høres klein ut i pop-settingen. Låta «HOME», på den andre siden, er den låta på albumet som har hentet mest inspirasjon fra RnB, og blir båret av selvsikker vokal og en produksjon med mer enn nok trøkk.

Det kommer ikke akkurat som en bombe at *Map of the Soul: Persona* ikke er et album for den selvutnevnte musikkssommelier, da det definitivt ikke er et album som tilbyr særlig mye mer enn 26 lettfordøelige minutter. Selv om det er lett å få assosiasjoner til generiske festscener fra ungdomsfilmer av musikken til BTS, skal bandet få ros for å gjøre boybandkonseptet betraktelig mer fordøydig enn forgjengerne.

ILLUSTRASJON: Ólöf Eyjólfssdóttir

En Samfundetleders årsoppgjør

Fra familie i mer rurale områder, fra venner i andre studiebyer og fra mer eller mindre irriterte medlemmer av Samfundet får jeg stadig samme spørsmål: Hva gjør egentlig Styret?

SAMFUNDETLEDER

Eirik Sande, leder ved
Studentersamfundet i Trondhjem

ILLUSTRASJON: **Ellen Sofie Engen**

Vi bør kanskje starte med det enkleste spørsmålet: Hvem er egentlig Styret? I lovene til Samfundet står det at Studentersamfundet skal velge en leder (dette tar mellom tre timer og to dager), og at lederen selv velger sitt styre, som må bestå av minst seks personer. Disse må deretter godkjennes av Samfundet på et samfundsmøte for å sørge for at det ikke består av uegnede personer.

I Samfundets lover står det videre at Styret har ansvar for at samfundsmøter avholdes, fortrinnsvis på lørdager gjennom semesteret. Utover dette skal Styret arrangere festlige sammenkomster og representere Samfundet. Når det gjelder festlige sammenkomster kan det stilles spørsmål ved hvor festlig Styrevaffel og Generalforsamling har vært, men vi har også arrangert to spenstige festmøter (og enda ett festmøte).

Styret jobber også med Samfundets politiske profil, som innebærer at samfundsmøtene og debattene som vi arrangerer er innholdsmessig gode, og samtidig sørge for at vi har en politisk stemme. Når det det kommer til det sistnevnte har dette vært mer synonymt med å jobbe opp mot NTNUs utbygging og vårt eget nybygg, heller enn å utarbeide egne resolusjoner, noe vi gjerne skulle gjort mer av. Å jobbe med utbygging har på den annen side også vært veldig spennende, og jeg gleder meg til å gå langs NTNU fra Gløshaugen og ned til nye stor-Samfundet.

Blant Styrets morsomste oppgaver er det å representere Samfundet. Dette innebærer å representere medlemmene av Samfundet i møter med frivillige og administrasjonen, men også å være organisasjonens representanter uten-bys. Det er når vi kommer ut av Trondheim vi skjønner hvor heldig vi er: Ikke bare er vi en stor organisasjon som får til noe av de kuleste arrangementene i Norge, men vi er også en gjennomført enhet som jobber sammen for å sette studiebyen Trondheim på kartet. Dette er noe som virkelig legges merke til utenfor byen vår, til

og med provinsbyen Oslo misunner hva vi har på Elgeseter. På sånne besøk er det vanskelig ikke å bli stolt, og det har vært ordentlige høydepunkter i løpet av året som har gått.

Jeg kan med hånda på hjertet love alle medlemmer av Samfundet at Styret 2018/19 har jobbet døgnet rundt for å gjøre Samfundet bedre. Som den ansvarlige for å velge et styre kan jeg også si at ingenting av det jeg har fått til ville vært mulig uten deres fantastiske innsats og humør. Det er lite jeg kan si som virkelig uttrykker den takknemligheten jeg har til Samfundet, men størst av alt er de sju vennene mine som har støttet meg døgnet rundt i ett år.

For å oppsummere: Styret gjør veldig mye. Kanskje er til og med en tekst som dette for lite plass til virkelig å forklare hva vi gjør, men heldigvis har Samfundet en påtroppende leder i Frida Jerve som kan få arve den oppgaven. Så hva gjør egentlig mitt styre nå? Vi sitter i Storsalen og gleder oss til å se hva det nye Styret får til.

KVISSMESTERE: Benedikt Erikstad Javorovic, Sigrid Solheim, Ola Haugstad
Spørsmål og kommentarer kan sendes til kviss@studentmediene.no

SVAR:

- 1) David Benioff og D. B. Weiss
- 2) Tornekronen
- 3) Joe Biden
- 4) Selakuter
- 5) Malt, humle og vann
- 6) 1994
- 7) Elg, rein, hjort, ku, sau, hest og isbjørn (kun på Svalbard)
- 8) Krett
- 9) De er kornafformede
- 10) Homogenisering
- 11) Google
- 12) Handlinger, ikke ord
- 13) Wales
- 14) Fire: Elgeseter bru, Bakke bru, Brattørbrua og Jerbanerua
- 15) 1921
- 16) Trondheim og Østersund
- 17) «Happiness: Capitalism versus marxism»
- 18) Karakorum
- 19) Sri Lanka
- 20) Fem. De resterende heter Utsikt til paradiset, Fugledansen, Brødre i blodet, og Elsk meg i morgen.

KVISS

1.

Siste sesong av Game of Thrones er i gang, men hva heter de to skaperne av serien?
2.

Hvilket relikvie med sterke assosiasjoner til påsken ble reddet ut av den brennende Notre-Dame katedralen i Paris?
3.

Hvilken profilert politiker annonserte 25. april sitt kandidatur til det amerikanske presidentvalget i 2020?
4.

Hva er skonnert, brigg og bark eksempler på?
5.

Den tyske renhetsloven av 1516 la retningslinjer for brygging av øl. Hvilke tre ingredienser sier denne loven at øl skal brygges av?
6.

Hvilket år ble renhetsloven for øl opphevet i Norge?
7.

På trafikkskilt avbildes det en rekke dyr. Hvilke kan du finne på norske fareskilt?
8.

Hva behandles med brachyterapi?
9.

Hvilket skrifttegn ligner bakterietypen vibrioner på?
10.

Hva kalles prosessen der fettpartikler i melk fortynnes slik at de holder seg jevnt fordelt i melken?
11.

Hvilket internetselskap har brukt mottoet «Don't be evil»?
12.

Hva betyr den latinske frasen «acta, non verba»?
13.

Hvilket europeisk land har en drage i flagget sitt?
14.

Hvor mange bilbruer leder inn til Midtbyen?
15.

Over sommeren flytter Avantgarden inn i Rosendal kinos gamle lokaler. Hvilket år åpnet Rosendal kino for første gang?
16.

Mellom hvilke to byer går stafetten St. Olavsloppet?
17.

Hvordan lød tittelen på debatten mellom Jordan Peterson og Slavoj Zizek 20. april?
18.

Hva heter fjellkjeden hvor K2 ligger, som også er opphavet for fjellets navn?
19.

Hvilket land var fram til 1972 kjent som Ceylon?
20.

I disse dager lanserer Ingvar Ambjørnsen en ny roman i om Elling, Ekko av en venn. Hvor mange bøker teller da Elling-serien?

DET ER VÅR OG/ELLER SOMMER OG GÅSA FLYR/HAR FLYDD NORDOVER. HVILKEN GÅS ER DU?

ILLUSTRASJON: **Trond Johan Stavås**

0-3 poeng:
Kanadagås

4-7 poeng:
Kortnebbgås

8-12 poeng:
Dverggås

13-16 poeng:
Rødhalsgås

17-19 poeng:
Tundragås

20 poeng:
Sædgås

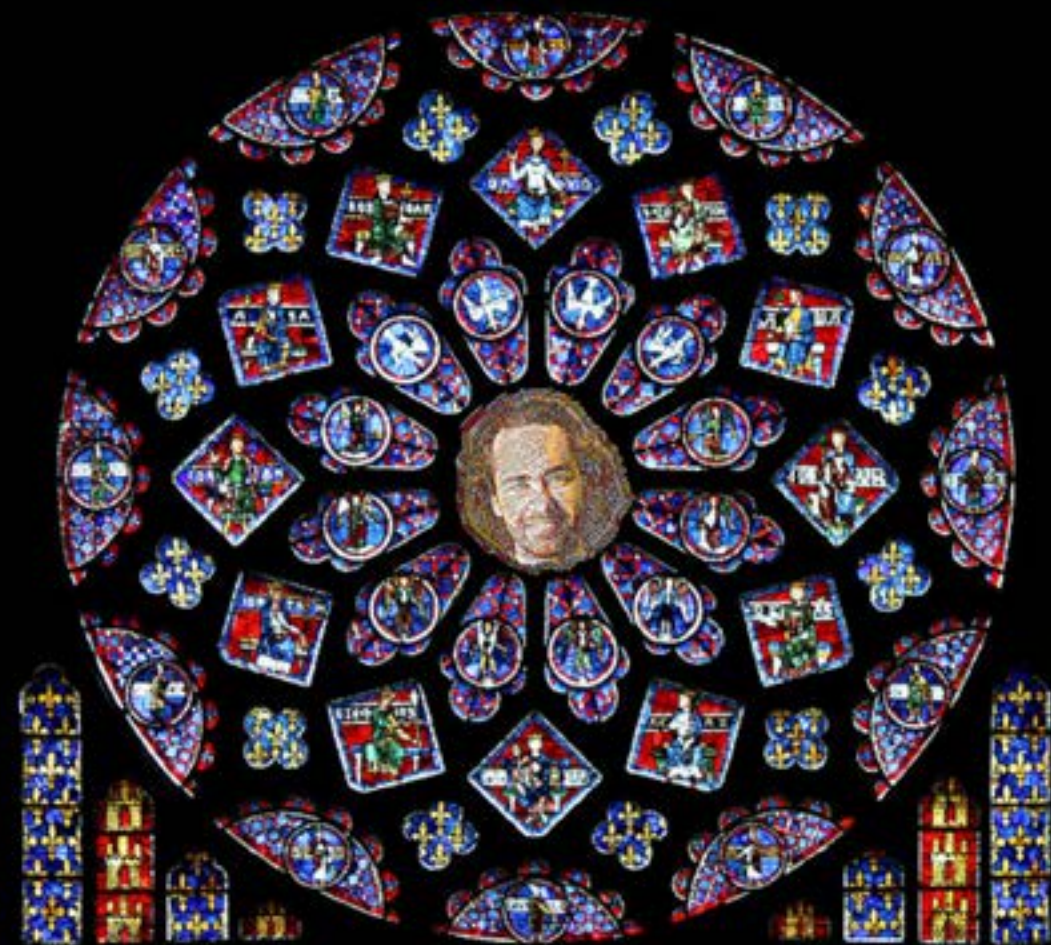
Spilpøsten

Norges aller helligste presse

Registrerer:

...at **kirkebrenning** er trendy for tida
...at all mote går i bølger
...at **radikal** sekularisering er en ustoppelig bølge
...at hvil i fred Quasimodo
...at brother from another dame
...at Varg Vikernes bor jo i Frankrike
...at ryktes at han satt mye i sløyden på **innsia**
...at hvor vanskelig kan det være å få fransk fagbrev egentlig?
...at påskegrilling
...at **kardinal**e pølser for store og små!
...at røkt på fransk vis
...at byggmester Bob-Qvigstad lukter et nytt **nybyggprosjekt**
...at halve redaksjonen har sneket seg ut på ex-russefest
...at enkelte redaktører gleder seg til **sin** første russetid
...at hvorfor sitte inne når man har påtroppende underredaktører til å jobbe for seg?
...at SAS meddeler at himmelfarten innstilles
...at **ingen** refusjon
...at men vi har tilbud på billetter til varmere strøk
...at Jesus satt på Arlanda i en 37 timers mellomlanding for **dine synder**
...at vi tar kritikk
...at vi har kledd på dere denne gangen
...at konservative **jævler**
...at man må tåle litt **porno**
...at vi kondolerer til Velferdstinget
...at det står dårlig til med engasjementet når Føleide velges på **akklamasjon**
...at vi sees i **Skjærsilden** 'a Lars

AVDUKNING AV FORSLAG TIL NYTT SPIR PÅ NOTRE DAME

FORSLAG 1: MINARET

For å fange den flerkulturelle zeitgeisten i Frankrike har arkitektkontoret يسن جلا ذونشلا ققوج fremmet forslaget om å gjenskapet spiret som et Minaret, utsmykket med høyttalere som dundrer av gårde helt til Berlin klokken syv om morgenen.

FORSLAG 2: RAKETTPLATTFORM

Musky-boy vil jo selvfølgelig være med i designkonkurransen om det nye spiret, og har lovet å kunne få tilbygget ferdig innen 2020. Konkubinen Grimes har helt klart ballegrep om mogulen, og har fått en alkove med både heksegryte og keyboard med i tegningene.

FORSLAG 3: EGON

De optimistiske jævlene med forhatt mat prøver desperat å ekspandere, og foreslår roterende restaurant i toppen av nytt spir, med pizzabuffet og overprisede drinker. Vi foreslår fra sidelinjen at de bare flytter skiten ned fra Trondheim, så vi endelig blir kvitt skamflekken.

FORSLAG 4: ET TÅRN AV RØYKVARSLERE

Kommunens branndepartement har selv kommet med et forslag, og da de ikke ønsker en gjentakelse av hendelsen har de tatt preventive vurderinger i designet av det nye spiret. Stable et titalls gigantiske røykvarslere på toppen av driten, og så sier vi oss ferdig med det. *Vive la bureaucratie!*

ONSDAG 1. MAI**Arbeidernes internasjonale kampdag**

Opp alle jordens bundne treller! Arbeidere i alle land foren dere! Og så videre. Demonstrasjonstøget går fra Katta kl 13.00. Pampene i LO og kultureliten i Klassekampen inviterer til debatt og arbeiderfest på Lille London fra kl. 14. Studenter er også velkomne.

Homo Sapiens**KL 19.30 - 21.05, Cinemateket**

Filmens svar på musique concrète. Med ett enkelt stasjonært kamera studerer Nikolaus Geyrhalter samtidruiner i sakte, men sikkert forfall. Forlatte fornøylesparker, sykehus og parkeringsplasser blir styggvakre gjenstander for refleksjon over forholdet mellom naturen og mennesket.

LØRDAG 4. MAI**Bakkefestivalen****KL 10.00 - 23.00**

Norges bratteste og mest unike festival går av stabelen for siste gang, og inviterer til konserter med blant annet Blomst, 22 og Tøfl. Ellers blir det capóra-framvisning, improteater og livesending med Radio Revolt.

Norgesmesterskap i Pole 2019**KL 11.30 - 19.00, Byscenen i Trondheim**

Norges beste poleutøvere inntar Byscenen 4. og 5. mai. Det konkurreres i både pole sport og pole art. Resultatet avgjør hvem som får muligheten til å representere Norge i VM i pole sport i Canada. Delta, så blir kanskje du vårt VM-håp i pole sport.

SØNDAG 5. MAI**Munkholmen Rally 2019****KL 09.00 - 13.00, Pirbadet**

Det er endelig duket for årets Munkholmen Rally. Dette er et årlig arrangement i regi av NTNUI Dykkergruppa hvor modige svømmere kan begi seg ut på en svømmetur fra piren til Munkholmen. vSvømmeturen har en distanse på 1400 meter og er tradisjon for dykkergruppa.

MANDAG 6. MAI**Samtale med Thomas Hylland Eriksen****KL 17.30 - 19.00, Klubben, Samfundet**

Trenger du en pause fra eksamenslesingen? Slik begynner Samfundets invitasjon til arrangementet med antropologi-nestoren Hylland Eriksen. Før jul uttalte han til Universitas at han i sin studietid pleide å skylle ned eksamensfrustrasjonen med noen duggfriske. Vi tolker det som en oppfordring til å få nesa ut av pensumbøkene og ta turen til Klubben.

TIRSDAG 7. MAI**Politisk frokost med Knut Arild Hareide****KL 09.00 - 10.15, Litteraturhuset**

Han er kanskje ikke lenger partileder, men turen har likevel kommet til Hareide i denne rekken av politiske frokoster ved Litteraturhuset. Jo Skårderud og Kato Nyquist vil som vanlig lede møtet, som vil legges ut som podcast i ettertid.

ONSDAG 8. MAI**Demokratiet i fare?****KL 19.00 - 21.00, Trondheimsporten**

Jo Skårderud leder tilsynelatende alle debatter her i byen, og dette er ikke et unntak. I panelet er SVs Snorre Valen, Bård Larsen fra Civita, Hannah Gitmark fra Agenda og Cathrine Moe Thorleifsson fra UiO. De skal diskutere tillitskrise til demokratiet.

LØRDAG 11. MAI**Analog dag****KL 10.00 - 22.00, Sosiologisk poliklinikk**

Sosiologisk poliklinikk inviterer til digital detox, og ønsker å hjelpe deg med å være borte fra mobilen en hel dag. For å bote på SoMe-suge, har Aslak Tjora og co. invitert diverse institusjoner og aktører, fra Trondheim Sjakkforening til Litterært Kollektiv. Og noen som skjuler seg bak det trivelige navnet Hyggelaget.

SØNDAG 12. MAI**Ranheim - Vålerenga****KL 18.00, Extra Arena**

Den syvende runden i Eliteserien er her. Ranheim hadde en sterk start i Eliteserien etter opprykk, men ting har dempet seg siden den tid. De har likevel flere sterke prestasjoner. Nå kommer derimot Oslos stolthet på besøk. Det er nok ingen tvil om at Enga er sultne på seier etter fjorårets uavgjort på Extra Arena. Vi anbefaler alle å ta turen innom, for dette blir nok *extra* spennende.

FREDAG 17. MAI**Boikott av 17. mai****Hele dagen**

Nina og Stine holder hviledagen hellig og bruker 17. mai til å kurere bakfylla fra kvelden og natta før. 17. mai er bare borgerlig vrøvl uansett. – Avskaff nasjonalstaten, uttaler Stine i en pressemelding.

SØNDAG 19. MAI**Rosenborg - Mjøndalen****KL 18.00, Lerkendal Stadion**

Vi er bare på niende runde i Eliteserien og allerede skal nyopprykkede Mjøndalen møte det som uten tvil kommer til å bli et av lagets største utfordringer. Østlendingene kommer nå til Trondheim for å møte Gutan, som vant fjorårets eliteserie. Det er derimot på ingen måte sikkert at dette blir en lett kamp for Rosenborg. De har fått både en tøff start og opplever nå en overgangsperiode med ny trener. Det kommer til å bli en spennende kamp uansett.

MANDAG 20. MAI**Thomas Seltzer: Donald Trumps Amerika + etterfest****KL 19.00 - 23.55, Litteraturhuset**

Enten du har bodd under en stein de siste tre årene og føler for å oppdatere deg, eller bare ikke kan få nok av personen og fenomenet Donald Trump, kan du ta turen til Litteraturhuset for høre selveste Thomas Seltzer forklare hvorfor amerikanerne stemmer på Trump. Etter arrangementet er det etterfest på Sellanraa, hvor det loves musikk og god stemning.

LØRDAG 25. MAI**Håkon Bleken om Hannah Ryggen****KL 13.00 - 14.00, Nordenfjeldske****Kunstindustrimuseum**

Håkon Bleken, Trondheims fremste kunstner og samfunnsrefser – nå også i Under Duskens spalter – holder foredrag i antakelig litt mer vennlige vendinger om Hannah Ryggen, tekstilkunstneren fra Fosen som var Blekens personlige venn.

Girl in red**KL 20.00, Tyven**

En aldri så liten rockesensasjon fra Horten, et ikke akkurat velkjent arnested for rockesansasjoner. Oppvarmingskonsert før den nevnte piken i rødt (med band) entrer scenen på Pstereo i august.

SØNDAG 26. MAI**Søndagsturen oppstart 2019****KL 11.00 - 14.00, Korsvika**

Det er duket for åpning av den nye sesongen til Trondhjems Skiklub. Åpningen markeres med søndagstur i Korsvika. I år er det så mange som tolv merkede turer i tuområdene rundt Trondheim. Bli med på en tur fra marka og ned i fjæra for å kose deg med vår og varme. Klubben stiller med boller, saft og kaffe til deltakerne.

FREDAG 7. JUNI**Avgangsutstilling****KL 19.00, Fotofagskolen**

Om du er nysgjerrig på hva byens vordende fotografer holder på med og sulten på en sjanse til å danse og drikke samtidig, er dette stedet og kvelden for deg. Er du kun interessert i å se bildene, står utstillinga til søndagen.

LØRDAG 15. JUNI**A K Dolven****12.00 - 16.00, TKM Gråmølna**

En av våre fremste samtidskunstnere stiller med lydinstallasjon, video, foto og maleri. Dolven tar «utgangspunkt i egen kropp, egne erfaringer og omgivelsene hun virker i» og tar opp «allmennmenneskelige tema i sin kunstpraksis.» Er du, som undertegnede, litt usikker på hva det betyr i mer konkrete termer, er du nesten nødt til å møte opp og se selv.

FREDAG 22. - LØRDAG 23. JUNI**Steinhuggerfestival 2019****Erkebispegården**

I to dager kan du besøke Erkebispegården og se (og høre) 150 steinhuggere fra innland og utland hamre løs på sine hver sin skulptur. Årets tema er kleberstein, som visstnok er såpass sjelden for steinhuggere å jobbe med, at de reiser langveisfra bare for å få sjansen. Høres det litt vel nerdete ut, kan du trøste deg med at festivalen er en aldri så liten førpremiere. Flere av skulpturene som produseres skal nemlig senere plasseres på Torget, som en del av Nidars Domkirke Restaureringsarbeiders 150-årsjubileum.